

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

**Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy
finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata
2023–2027 dla interwencji w sektorze owoców i warzyw**

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

\$imię nazwisko

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, \$data podpisu r.

Podstawa prawna

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 261).

Obowiązywanie wytycznych

Niniejsze wytyczne obowiązują od dnia 23 lutego 2024 r.

Spis treści

I. Słownik pojęć.....	4
II. Wykaz skrótów	9
III. Informacje ogólne	12
IV. Przyznawanie pomocy	15
IV.1. Warunki podmiotowe	15
IV.2. Warunki przedmiotowe	15
V. Wypłata pomocy.....	23
V.1. Warunki wypłaty pomocy	23
V.2. Coroczne zatwierdzanie FO oraz pułapu unijnej pomocy finansowej	24
V.3. Wysokość pomocy finansowej.....	25
VI. Zobowiązania w okresie związania celem.....	27
VII. Zwrot pomocy.....	28
Załącznik 1. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.1.....	35
Załącznik 2. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.2.....	39
Załącznik 3. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.3.....	42
Załącznik 4. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.4.....	46
Załącznik 5. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.5.....	54
Załącznik 6. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.6.....	62

I. Słownik pojęć

badania aplikacyjne – badania aplikacyjne w rozumieniu art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

biogazownia rolnicza – biogazownia rolnicza, o której mowa w art. 2 pkt 2 ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu

biomasa – biomasa, o której mowa w art. 2 pkt 3 ustawy o odnawialnych źródłach energii, w tym biomasa pochodzenia rolniczego, o której mowa w art. 2 pkt 3b ustawy o odnawialnych źródłach energii

działalność badawczo-rozwojowa – działalność badawczo-rozwojowa w rozumieniu art. 4a pkt 26 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych

działanie – zestaw czynności, których realizacja skutkuje osiągnięciem celu, do którego działanie to zostało przypisane, przy czym jeżeli w ramach danego działania przewidziano realizację inwestycji kwalifikującej się do wsparcia udzielanego OP lub ZOP z tytułu realizacji PO, czynności takie obejmują przeprowadzenie, uruchomienie oraz funkcjonowanie takiej inwestycji

fundusz operacyjny (FO) – fundusz, o którym mowa w art. 51 ust. 1 rozporządzenia 2021/2115, utworzony przez OP lub ZOP, zasilany ze środków finansowych uzyskanych w ramach pomocy oraz wkładu własnego OP lub ZOP, wykorzystywany wyłącznie do finansowania zatwierdzonych PO, prowadzony na wyodrębnionym rachunku bankowym przeznaczonym wyłącznie do rejestracji przychodów i wydatków netto związanych z realizacją PO

magazyn energii - magazyn energii, o którym mowa w art. 3 pkt 10ka ustawy Prawo energetyczne

magazyn energii elektrycznej – magazyn energii elektrycznej, o którym mowa w art. 3 pkt 10k ustawy Prawo energetyczne

odnawialne źródła energii (OZE) – odnawialne źródła energii, o których mowa w art. 2 pkt 22 ustawy o odnawialnych źródłach energii

okres odniesienia – okres przypisany do danego roku wdrażania PO (n) odpowiadający rokowi podatkowemu OP lub ZOP w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych obejmującemu okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia trzeciego roku kalendarzowego (n - 3) poprzedzającego dany rok wdrażania PO (n)

okres zobowiązania wieloletniego – okres ustalany w odniesieniu do każdej inwestycji w aktywa materialne i niematerialne, która ma zostać zrealizowana w ramach działań objętych PO, trwający co najmniej do końca okresu amortyzacji podatkowej lub przez co najmniej 10 lat, w zależności od tego, który okres jest krótszy, natomiast w przypadku inwestycji w aktywa materialne i niematerialne niepodlegające amortyzacji, z przyczyn należycie uzasadnionych przez OP lub ZOP, okres ten może być krótszy niż 10 lat, ale nie krótszy niż 5 lat

operator systemu dystrybucyjnego (OSD) – operator systemu dystrybucyjnego, o którym mowa w art. 3 pkt 25 ustawy prawo energetyczne

organizacja producentów owoców i warzyw (OP) – podmiot, który uzyskał i zachowuje uznanie przyznane mu przez właściwy organ krajowy na podstawie rozporządzenia 1308/2013

owoce i warzywa – produkty wymienione w części IX załącznika I do rozporządzenia 1308/2013

podmioty powiązane kapitałowo lub osobowo z OP lub ZOP – osoby prawne lub osoby fizyczne pozostające w relacji z ZOP lub członkami ZOP, OP lub członkami OP, polegającej na wzajemnym powiązaniu w formie:

- 1) uczestniczenia w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej;
- 2) posiadania co najmniej 25% udziałów lub akcji spółki kapitałowej;
- 3) pełnienia funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta lub pełnomocnika;
- 4) pozostawania w związku małżeńskim

pozwolenie na budowę – decyzja o pozwoleniu na budowę, o której mowa w art. 28 ust. 1 ustawy Prawo budowlane

prace rozwojowe – prace rozwojowe w rozumieniu art. 4 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

program operacyjny (PO) – program operacyjny w rozumieniu art. 50 rozporządzenia 2021/2115

stopień zorganizowania producentów – określany dla danego roku kalendarzowego, w którym wdrażane są PO, stosunek łącznej WPS przez wszystkie OP¹ w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia trzeciego roku kalendarzowego (n - 3) poprzedzającego dany rok kalendarzowy (n), do łącznej wartości krajowej produkcji owoców i warzyw sprzedanych w tym samym okresie, odpowiadającej wartości produkcji towarowej warzyw, owoców, ziół i grzybów w Polsce, określonej na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Stopień zorganizowania producentów jest obliczany corocznie przez dyrektora departamentu ARiMR, w którego kompetencjach leży administrowanie interwencjami w sektorze owoców i warzyw, oraz podawany do publicznej wiadomości na stronie www.arimr.gov.pl w terminie do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok kalendarzowy, do którego stopień ten ma zastosowanie

świadcstwo charakterystyki energetycznej – świadectwo charakterystyki energetycznej, o którym mowa w art. 3 ust. 1 i 2 ustawy o charakterystyce energetycznej budynków

umowa o przyznaniu pomocy – umowa o przyznaniu pomocy, o której mowa w ustawie PS WPR

urządzenia fotowoltaiczne (PV) – urządzenia produkujące energię elektryczną z energii promieniowania słonecznego

wartość produkcji sprzedanej (WPS) – wartość produkcji sprzedanej przez OP lub ZOP, stanowiąca równowartość sprzedaży rzeczywiście dokonanej w okresie odniesienia przez dany podmiot, produktów należących do grupy produktów, w odniesieniu do których podmiot ten uzyskał uznanie w rozumieniu art. 4 ust. 1

¹ Łączna wartość owoców i warzyw sprzedanych przez OP obejmuje wartość wszystkich owoców i warzyw sprzedanych przez OP, które zostały nabyte przez tę OP zarówno od jej członków jak i od innych dostawców.

rozporządzenia 2017/891, której kalkulacja jest dokonywana na podstawie faktur wystawianych na etapie gotowości wprowadzenia do obrotu EXW OP lub ZOP² i ³ obejmujących informacje o ilości, cenie i wartości poszczególnych produktów, oraz:

1) obejmuje:

a) wartość sprzedaży produktów, wytworzonych, w przypadku:

- OP – przez jej członków⁴,
- ZOP – przez członków OP należących do tego zrzeszenia⁵,

b) wartość sprzedaży produktów wymienionych w części IX załącznika I do rozporządzenia 1308/2013 skierowanych na rynek w stanie:

- nieprzetworzonym⁶,
- przetworzonym, przy czym WPS owoców i warzyw wykorzystanych do wytworzenia uzyskanych przetworów kalkulowana jest jako odsetek wartości sprzedaży tych przetworów wynoszący:
 - –53 % dla soków owocowych,
 - –73 % dla zagęszczonych soków owocowych,

² W drodze odstępstwa kalkulacja WPS OP lub ZOP może zostać dokonana na podstawie faktur wystawianych na etapie EXW spółka zależna kontrolowana przez OP lub ZOP, pod warunkiem, że co najmniej 90% udziałów lub kapitału tej spółki należy do jednej lub kilku OP lub ZOP.

³ W przypadku, w którym faktyczna wartość produktów sprzedanych przez OP lub ZOP jest niższa niż widniejąca w fakturach (np. w związku z zastosowaniem zniżek, upustów lub redukcji cen lub zwrotami produktów), do kalkulacji WPS wykorzystuje się faktyczną wartość produktów sprzedanych przez OP lub ZOP.

⁴ W drodze odstępstwa kalkulacją WPS OP może zostać objęta równowartość sprzedaży owoców i warzyw wytworzonych przez członków innej OP pod warunkiem, że organizacja, o której mowa wyznaczyła tę pierwszą, jako podmiot, który może dokonać sprzedaży produktów pochodzących od jej członków.

⁵ W drodze odstępstwa kalkulacją WPS ZOP może zostać objęta równowartość sprzedaży owoców i warzyw wytworzonych przez członków organizacji producentów owoców i warzyw nienależących do tego zrzeszenia pod warunkiem, że organizacje, o których mowa wyznaczyły to zrzeszenie, jako podmiot, który może dokonać sprzedaży produktów pochodzących od ich członków.

⁶ Za owoce i warzywa w stanie nieprzetworzonym uznaje się także owoce i warzywa poddane działaniom przygotowawczym takim jak: mycie, czyszczenie, sortowanie, krojenie, cięcie, obieranie, szatkowanie, rozbiór, drylowanie lub osuszanie owoców i warzyw, bez przekształcenia ich w przetwory owocowe i warzywne.

- –77 % dla koncentratu pomidorowego,
 - –62 % dla mrożonych owoców i warzyw,
 - –48 % dla owoców i warzyw w puszkach,
 - –70 % dla grzybów *Agaricus bisporus* i innych grzybów uprawnych w puszkach, zakonserwowanych w solance,
 - –81 % dla owoców zakonserwowanych tymczasowo w solance,
 - –81 % dla owoców suszonych,
 - –27 % dla przetworzonych owoców i warzyw innych niż te, o których mowa w podwójnym tiret od pierwszego do ósmego,
 - –12 % dla przetworzonych ziół aromatycznych,
 - –41 % dla papryki w proszku,
- c) wartość owoców i warzyw objętych działaniami, o których mowa w ust. 1 pkt 1 załącznika 4 do niniejszych wytycznych, zrealizowanymi w okresie odniesienia, określaną na podstawie średnich cen takich owoców i warzyw, uzyskanych w sprzedaży produktów pochodzących od członków danej OP lub danego ZOP dokonanej w okresie odniesienia, ustalanych na podstawie wartości produktów wynikającej z faktur wystawianych na etapie gotowości wprowadzenia do obrotu EXW OP lub ZOP, które obejmują informacje o ilości, cenie i wartości tych produktów;
- 2) nie obejmuje:
- a) wartości produktów sprzedanych przez daną OP lub ZOP do podmiotu powiązanego z nią/nim kapitałowo lub osobowo, z wyjątkiem spółki zależnej kontrolowanej przez OP lub ZOP, pod warunkiem, że co najmniej 90% udziałów lub kapitału tej spółki jednostek należy do jednej lub kilku OP lub ZOP,
 - b) podatku od wartości dodanej VAT oraz kosztów transportu wewnętrznego⁷ owoców i warzyw;

⁷ transport wewnętrzny – transport między scentralizowanym punktem składowania lub pakowania OP lub ZOP a punktem dystrybucji OP lub ZOP.

3) w przypadku ZOP – nie obejmuje WPS organizacji producentów będących członkami tego zrzeszenia, które równocześnie wdrażają własne PO

wkład własny – środki finansowe gromadzone przez OP lub ZOP na FO, pochodzące w przypadku:

- 1) OP – ze składek pochodzących od jej członków będących producentami lub z wpłaty własnej OP;
- 2) ZOP – ze składek pochodzących od OP będących członkami tego ZOP, do których wnoszenia zobowiązana jest każda z tych OP

wskaźnik EK – wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na energię końcową w budynku wyrażoną w kWh/(m² x rok) obliczona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 15 ustawy o charakterystyce energetycznej budynków

wskaźnik EP – wartość wskaźnika rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną w budynku wyrażoną w kWh/(m² x rok), obliczona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 15 ustawy o charakterystyce energetycznej budynków

wytyczne podstawowe – wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

zrzeszenie organizacji producentów owoców i warzyw (ZOP) – podmiot, który uzyskał i zachowuje uznanie przyznane mu przez właściwy organ krajowy na podstawie art. 156 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia 1308/2013

II. Wykaz skrótów

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

I.7.1 – interwencja Poprawa infrastruktury służącej do planowania i organizacji produkcji, dostosowania produkcji do popytu w odniesieniu do jakości i ilości, optymalizacji kosztów produkcji i zwrotu z inwestycji oraz stabilizacji cen producentów owoców i warzyw

I.7.2 – interwencja Poprawa wyposażenia technicznego wykorzystywanego do koncentracji dostaw i umieszczania produktów na rynku owoców i warzyw

I.7.3 – interwencja Działania informacyjne, promocyjne i marketingowe w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych organizacji producentów owoców i warzyw

I.7.4 – interwencja Wycofanie z rynku owoców i warzyw

I.7.5 – interwencja Działania na rzecz ochrony środowiska oraz łagodzenia zmian klimatu

I.7.6 – interwencja Badania i rozwój

PS WPR – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

rozporządzenie 1308/2013 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007

rozporządzenie 821/2014 – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych

rozporządzenie 2017/891 – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/891 z dnia 13 marca 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw, uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do kar, które mają być stosowane w tych sektorach, a także zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011

rozporządzenie 2021/2115 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na

rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013

rozporządzenie 2022/126 – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/126 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 o dodatkowe wymogi w odniesieniu do niektórych rodzajów interwencji określonych przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR na lata 2023–2027 na podstawie tego rozporządzenia, jak również o przepisy dotyczące współczynnika dotyczącego normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC) nr 1

rozporządzenie 2022/127 – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 o przepisy dotyczące agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro

rozporządzenie 2023/2430 – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/2430 z dnia 17 sierpnia 2023 r. ustanawiające przepisy dotyczące kontroli zgodności norm handlowych w odniesieniu do sektora owoców i warzyw, niektórych przetworów owocowych i warzywnych oraz sektora bananów

rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 września 2013 r. – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 września 2013 r. w sprawie warunków wstępnego uznawania grup producentów owoców i warzyw, uznawania organizacji producentów owoców i warzyw i ich zrzeszeń oraz warunków i wymagań, jakie powinny spełniać plany dochodzenia do uznania

ustawa Prawo budowlane – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane

ustawa Prawo energetyczne – ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne

ustawa o gospodarce nieruchomościami – ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

ustawa o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych – ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

ustawa o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej – ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej

ustawa o charakterystyce energetycznej budynków – ustawa z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków

ustawa o nasiennictwie – ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie

ustawa o odnawialnych źródłach energii – ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii

ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

ustawa PS WPR – ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

ustawa o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu – ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu

WOA – wniosek o zmianę umowy o przyznaniu pomocy

WOP – wniosek o płatność

WOPP – wniosek o przyznanie pomocy

III. Informacje ogólne

1. Niniejsze wytyczne uzupełniają wytyczne podstawowe w odniesieniu do I.7.1, I.7.2, I.7.3, I.7.4, I.7.5 oraz I.7.6.
2. Niniejsze wytyczne określają:
 - 1) warunki przyznawania pomocy;
 - 2) warunki realizacji operacji;
 - 3) formę, w jakiej przyznawana jest pomoc oraz sposób określenia wysokości pomocy;
 - 4) warunki wypłaty pomocy;
 - 5) zobowiązania w okresie związania celem;
 - 6) warunki zwrotu wypłaconej pomocy.
3. Pomoc w ramach:
 - 1) I.7.1 realizuje cel sektorowy WPR: planowanie i organizacja produkcji, dostosowanie produkcji do popytu, zwłaszcza w odniesieniu do jakości i ilości,

optymalizacja kosztów produkcji i zwrotów z inwestycji oraz stabilizowanie cen producenta⁸;

- 2) I.7.2 realizuje cel sektorowy WPR: koncentracja podaży i wprowadzania do obrotu produktów, w tym za pomocą marketingu bezpośredniego⁹;
- 3) I.7.3 realizuje cel sektorowy WPR: promocja i marketing produktów¹⁰;
- 4) I.7.4 realizuje cel sektorowy WPR: zapobieganie sytuacjom kryzysowym i zarządzania ryzykiem w celu unikania kryzysów i radzenia sobie z zakłóceniami na rynkach danego sektora¹¹;
- 5) I.7.5 realizuje następujące cele sektorowe WPR:
 - a) promocja, rozwój i wdrażanie¹²:
 - metod i technik produkcji przyjaznych dla środowiska naturalnego,
 - praktyk produkcyjnych odpornych na agrofagi i choroby,
 - zmniejszania ilości odpadów i racjonalnego środowiskowo wykorzystania produktów ubocznych i gospodarowania nimi, w tym ich ponownego wykorzystania i odzysku,
 - ochrony i poprawy różnorodności biologicznej oraz zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych, w szczególności ochrony wody, gleby i powietrza,

⁸ cel sektorowy określony w art. 46 lit. a rozporządzenia 2021/2115, który ma przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 6 ust. 1 lit. b, c oraz i rozporządzenia 2021/2115;

⁹ cel sektorowy określony w art. 46 lit. b rozporządzenia 2021/2115, który ma przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2021/2115;

¹⁰ cel sektorowy określony w art. 46 lit. h rozporządzenia 2021/2115, który ma przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 6 ust. 1 lit. c oraz i rozporządzenia 2021/2115;

¹¹ cel sektorowy określony w art. 46 lit. j rozporządzenia 2021/2115, który ma przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 6 ust. 1 lit. a oraz c rozporządzenia 2021/2115;

¹² cel sektorowy określony w art. 46 lit. e rozporządzenia 2021/2115, który ma przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 6 ust. 1 lit. e, f oraz i rozporządzenia 2021/2115;

- b) przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej¹³;
- 6) I.7.6 realizuje cel sektorowy WPR: badania i rozwój w zakresie zrównoważonych metod produkcji, m.in. odporności na agrofagi, odporności na choroby zwierząt oraz, łagodzenia i adaptacji do zmiany klimatu, innowacyjnych praktyk i technik produkcji zwiększających konkurencyjność gospodarczą i wspierających rozwój rynków¹⁴.
4. Niniejsze wytyczne są skierowane do ARiMR jako agencji płatniczej właściwej w sprawie przyznawania pomocy w ramach interwencji w sektorze owoców i warzyw, w celu prawidłowej realizacji zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy finansowej, w szczególności w celu opracowania ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy, regulaminu naboru wniosków oraz procedur dotyczących przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy.
5. ARiMR podejmie współpracę z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w zakresie prowadzenia działań kontrolnych dotyczących:
- 1) zgodności owoców i warzyw objętych działaniami, o których mowa w ust. 1 załącznika 4 do niniejszych wytycznych, z mającymi zastosowanie normami handlowymi lub wymaganiami minimalnymi, o których mowa w art. 29 rozporządzenia 2022/126;
 - 2) prawidłowości wykonania czynności, o których mowa w ust. 17 załącznika 4 do niniejszych wytycznych.
6. W załącznikach 1–6 do niniejszych wytycznych określono warunki specyficzne związane z realizacją w ramach PO działań objętych poszczególnymi interwencjami.

¹³ Cel sektorowy określony w art. 46 lit. f rozporządzenia 2021/2115, który ma przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 6 ust. 1 lit. d rozporządzenia 2021/2115;

¹⁴ Cel sektorowy określony w art. 46 lit. d rozporządzenia 2021/2115, który ma przyczynić się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 6 ust. 1 lit. b, c i oraz ust. 2 rozporządzenia 2021/2115;

IV. Przyznawanie pomocy

1. Ocena WOPP jest przeprowadzana według podstawowej kolejności, o której mowa w wytycznych podstawowych.
2. WOPP składa się w terminie podanym do publicznej wiadomości w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy, który nie może upływać później niż w dniu 31 lipca roku poprzedzającego pierwszy rok realizacji PO.

IV.1. Warunki podmiotowe

Pomoc przyznaje się OP lub ZOP pod warunkiem, że:

- 1) wobec tego podmiotu nie została wszczęta procedura zawieszenia albo cofnięcia uznania,
- 2) podmiotowi temu nie zostało zawieszono uznanie

– w trybie przepisów art. 59 rozporządzenia 2017/891.

IV.2. Warunki przedmiotowe

1. Pomoc przyznaje się, jeżeli OP lub ZOP złoży:
 - 1) zobowiązanie do zachowania statusu uznania za OP lub ZOP w okresie obejmującym czas trwania PO oraz w okresie trwania zobowiązań wieloletnich, jeżeli jego zakończenie ma miejsce później niż zakończenie czasu trwania PO¹⁵;
 - 2) oświadczenie, że nie otrzymała/ło i nie otrzyma, ani bezpośrednio ani pośrednio, innego finansowania unijnego, ani krajowego w odniesieniu do działań objętych PO, kwalifikujących się do pomocy;

¹⁵ W przypadku złożenia zobowiązania, o którym mowa, przez OP lub ZOP, które zgodnie z art. 15 ust. 1 rozporządzenia 2017/891 zostały przejęte przez inną OP lub ZOP przed zakończeniem okresu obejmującego czas trwania PO lub przed zakończeniem okresu trwania zobowiązań wieloletnich, jeżeli ma ono miejsce później niż zakończenie czasu trwania PO, uznaje się, że zobowiązanie to dotyczy OP lub ZOP, które dokonało przejęcia.

- 3) oświadczenie dotyczące zamiaru występowania z WOP w ratach rocznych albo półrocznych;
 - 4) zobowiązanie do niezbywania i nieudostępniania inwestycji nabytych w ramach tego PO oraz wykorzystywania ich zgodnie z przeznaczeniem opisanym w PO, tj. na potrzeby związane z owocami i warzywami, w odniesieniu do których OP lub ZOP została/ło uznana/ne¹⁶, pochodzącymi od członków danej OP lub członków OP zrzeszonych w danym ZOP, co najmniej do końca okresu zobowiązania wieloletniego ustalonego w odniesieniu do tych inwestycji;
 - 5) zobowiązanie do nieudostępniania aktywów materialnych i niematerialnych, które zgodnie z PO mają pozostawać przedmiotem leasingu, najmu lub dzierżawy, oraz wykorzystywania ich zgodnie z przeznaczeniem opisanym w PO, tj. na potrzeby związane z owocami i warzywami, w odniesieniu do których OP lub ZOP została/zostało uznana/ne, pochodzącymi od członków danej OP lub członków OP zrzeszonych w danym ZOP, w okresie trwającym co najmniej do końca okresu zobowiązania wieloletniego ustalonego w odniesieniu do tych inwestycji.
2. Do WOPP dołącza się co najmniej:
- 1) PO;
 - 2) dowód utworzenia FO;
 - 3) dokument potwierdzający podjęcie decyzji o treści PO w sposób demokratyczny, zgodnie z zasadami przyjętymi w statucie lub umowie (akcie założycielskim) OP lub ZOP;

¹⁶ W drodze odstępstwa dopuszcza się wykorzystanie inwestycji nabytej w ramach PO na potrzeby związane z owocami i warzywami w odniesieniu do których OP lub ZOP uzyskała lub uzyskało uznanie, niepochodzącymi od członków OP lub członków OP zrzeszonych w ZOP, jednak aby inwestycja, o której mowa spełniała warunki kwalifikowalności, wartość owoców i warzyw, w odniesieniu do których OP lub ZOP uzyskała lub uzyskało uznanie, pochodzących od członków tej OP lub członków OP zrzeszonych w tym ZOP, zagospodarowywanych za pomocą takiej inwestycji, nie będzie niższa niż 50% wartości wszystkich owoców i warzyw, w odniesieniu do których OP lub ZOP uzyskała lub uzyskało uznanie, zagospodarowywanych za pomocą tej inwestycji.

- 4) kosztorys inwestorski, w przypadku działań obejmujących budowę, przebudowę lub remont, lub w przypadku gdy jest on wymagany na podstawie przepisów szczególnych;
- 5) skan promesy leasingowej wraz z harmonogramem spłat rat leasingowych, w przypadku działań obejmujących leasing maszyn, urządzeń lub instalacji;
- 6) informację o WPS w okresie odniesienia przypisanego do pierwszego roku czasu trwania PO wraz z wykazem faktur sprzedaży produktów wytworzonych przez członków OP lub ZOP oraz sprzedanych przez OP lub ZOP.

3. PO zawiera co najmniej:

- 1) opis sytuacji wyjściowej OP lub ZOP, według stanu na 31 grudnia drugiego roku kalendarzowego poprzedzającego pierwszy rok kalendarzowy objęty czasem trwania PO;
- 2) czas trwania PO;
- 3) wskazanie celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 niniejszych wytycznych, które OP lub ZOP zamierza zrealizować w ramach PO¹⁷ oraz wyjaśnienie sposobu, w jaki PO ma przyczynić się do ich osiągnięcia¹⁸;
- 4) wykaz oraz opis działań, które mają zostać zrealizowane w ramach PO, przypisanych do poszczególnych celów, o których mowa w pkt 3, przy czym pomocą mogą zostać objęte działania wymienione w:
 - a) ust. 1 załącznika 1 do niniejszych wytycznych, jeżeli zostały wytypowane do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 1,
 - b) ust. 1 załącznika 2 do niniejszych wytycznych, jeżeli zostały wytypowane do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 2,
 - c) ust. 1 załącznika 3 do niniejszych wytycznych, jeżeli zostały wytypowane do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 3,

¹⁷ Wśród celów, które OP lub ZOP zamierza realizować w ramach PO, wskazuje się co najmniej cele, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 2, 5 i 6.

¹⁸ Cel może zostać uznany za osiągnięty w ramach PO pod warunkiem, że zrealizowane zostały wszystkie działania wskazane w PO jako służące do jego osiągnięcia.

- d) ust. 1 załącznika 4 do niniejszych wytycznych, jeżeli zostały wytypowane do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 4,
- e) ust. 1:
 - pkt 1 i 2 załącznika 5 do niniejszych wytycznych, jeżeli zostały wytypowane do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5 lit. b,
 - pkt 3–8 załącznika 5 do niniejszych wytycznych, jeżeli zostały wytypowane do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5 lit. a,
- f) ust. 1 załącznika 6 do niniejszych wytycznych, jeżeli zostały wytypowane do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 6;
- 5) harmonogram realizacji działań z podziałem na poszczególne lata kalendarzowe czasu trwania PO;
- 6) procedurę finansowania FO;
- 7) informację na temat kwot przychodów i wydatków FO w podziale na każdy rok realizacji PO, obejmującą co najmniej:
 - a) pułap unijnej pomocy finansowej, o którą OP lub ZOP zamierza ubiegać się w odniesieniu do poszczególnych działań zaplanowanych w każdym roku realizacji PO¹⁹,
 - b) wysokość wkładu własnego, którym OP lub ZOP zamierza zasilić FO w danym roku realizacji PO – ze wskazaniem, w jakim zakresie jest on finansowany ze składek członków lub z wpłaty własnej OP;
- 8) opis metody obliczania oraz poziom składek finansowych odprowadzanych przez członków OP lub ZOP wraz z informacjami koniecznymi

¹⁹ Pułap unijnej pomocy finansowej dla pierwszego roku realizacji PO kalkuluje się na podstawie WPS określonej dla okresu odniesienia przypisanego do tego roku. Jeżeli nowo uznana OP lub nowo uznane ZOP nie posiada danych historycznych umożliwiających kalkulację WPS dla pierwszego roku realizacji PO, pułap unijnej pomocy finansowej dla tego roku kalkuluje się na podstawie wartości produkcji sprzedanej w wybranym 12-miesięcznym okresie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 września 2013 r.

do uzasadnienia zróżnicowania tych składek, używanych do finansowania FO, jeżeli dotyczy.

4. PO obejmuje co najmniej:

- 1) jedno działanie wymienione w ust. 1 załącznika 2 do niniejszych wytycznych;
- 2) trzy działania wymienione w ust. 1 załącznika 5 do niniejszych wytycznych²⁰, przy czym co najmniej jedno z nich to działanie wymienione w ust. 1 pkt 1 i 2 tego załącznika albo działanie wymienione w ust. 1 pkt 3-8 tego załącznika;
- 3) jedno działanie wymienione w ust. 1 załącznika 6 do niniejszych wytycznych.

5. Łączna kwota wydatków kwalifikujących się do objęcia pomocą, zaplanowanych na realizację działań, o których mowa w ust. 1:

- 1) załącznika 5 do niniejszych wytycznych wynosi co najmniej 15% łącznej kwoty wydatków kwalifikujących się do objęcia pomocą, na wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach PO;
- 2) załącznika 6 do niniejszych wytycznych wynosi co najmniej 2% łącznej kwoty wydatków kwalifikujących się do objęcia pomocą, na wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach PO;
- 3) załącznika 4 do niniejszych wytycznych wynosi nie więcej niż jedna trzecia łącznej kwoty wydatków na wszystkie działania kwalifikujące się do objęcia pomocą, zaplanowane w PO do realizacji w tym roku jego wdrażania.

6. Czas trwania PO obejmuje:

- 1) minimalnie 3, a maksymalnie 7 lat kalendarzowych;
- 2) pełne lata kalendarzowe.

7. Początek realizacji PO nie może zostać zaplanowany przed 1 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym złożony został WOPP.

8. W danym okresie OP lub ZOP może realizować tylko jeden PO.

²⁰ W przypadku OP, jeżeli co najmniej 80% jej członków podlega jednemu lub większej liczbie jednakowych zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych (określonych dla interwencji I.8.1.1 – I.8.1.11 PS WPR) lub w zakresie rolnictwa ekologicznego (określonych dla interwencji I.8.11 PS WPR), każde z tych zobowiązań może zastępować jedno z działań, o których mowa. Jeżeli zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, uprzednio zatwierdzone jako działanie na rzecz ochrony środowiska, staje się obowiązkowe w świetle obowiązujących przepisów prawa, przestaje się je uznawać za działanie na rzecz ochrony środowiska realizowane w ramach PO.

9. OP lub ZOP prowadzi rachunkowość w sposób umożliwiający identyfikację:
- 1) każdego wydatku i przychodu związanego z FO w ramach poszczególnych działań określonych w PO;
 - 2) w systemie księgowym sprzedaży przez OP lub ZOP produktów pochodzących od członków oraz podmiotów niebędących członkami, z grupy produktów, ze względu na którą dana OP albo ZOP zostały uznane.
10. PO OP nie może obejmować tych samych działań, jakie zostały przewidziane w PO ZOP, w którym jest ona zrzeszona. Analogicznie – PO ZOP nie może obejmować tych samych działań, jakie zostały przewidziane w PO OP, w nim zrzeszonych.
11. Inwestycje objęte działaniami zawartymi w PO mogą polegać na zakupie wyłącznie fabrycznie nowych maszyn, urządzeń lub instalacji.
12. W zakresie inwestycji objętych działaniami zawartymi w PO do kosztów kwalifikowalnych zalicza się w szczególności koszty:
- 1) transportu materiałów służących realizacji tych inwestycji oraz maszyn, urządzeń i instalacji objętych tymi inwestycjami, do miejsca ich realizacji, a także koszty montażu lub instalacji;
 - 2) rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji danego działania.
13. Nie są wspierane inwestycje lub usługi nabywane przez:
- 1) OP od jej członka lub innego podmiotu powiązanego osobowo lub kapitałowo w sposób bezpośredni lub pośredni z tą organizacją lub jej członkami;
 - 2) ZOP od OP będącej członkiem tego zrzeszenia lub innego podmiotu powiązanego osobowo lub kapitałowo w sposób bezpośredni lub pośredni z tym zrzeszeniem lub OP będącej jego członkiem lub członkiem OP będącej członkiem tego zrzeszenia.
14. Nie są wspierane inwestycje, które zostały rozpoczęte lub zrealizowane przed rozpoczęciem lub po zakończeniu czasu trwania PO.
15. Nie są wspierane inwestycje lub usługi, które były, są lub będą finansowane z udziałem innych środków publicznych.

16. Nie są wspierane inwestycje polegające na prostym zastąpieniu aktywów identycznymi aktywami²¹.

17. Nie są wspierane inwestycje:

- 1) budowlane realizowane na gruntach innych niż stanowiące własność lub przedmiot użytkowania wieczystego OP lub ZOP;
- 2) polegające na nabyciu maszyn, urządzeń montowanych lub instalowanych na gruncie, w budynku lub budowli niestanowiących własności lub przedmiotu użytkowania wieczystego OP lub ZOP.

18. Zakup budynków lub budowli może kwalifikować się do pomocy pod warunkiem, że cena zakupu budynku lub budowli nie przekracza ich wartości odtworzeniowej w rozumieniu art. 151 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

19. Maszyny, urządzenia lub instalacje, których zakup kwalifikuje się do pomocy, mogą być przedmiotem leasingu, dzierżawy lub najmu.

20. Do kosztów kwalifikowanych zalicza się koszty personelu oraz koszty administracyjne związane z zarządzaniem FO lub przygotowaniem, realizacją i monitorowaniem PO, przy czym standardowa stawka ryczałtowa, o której mowa w art. 23 ust. 3 rozporządzenia 2022/126, wynosi 2% wartości zatwierdzonego FO.

21. Zawarcie umowy o przyznaniu pomocy jest równoznaczne z zatwierdzeniem PO oraz zatwierdzeniem FO i pułapu unijnej pomocy finansowej dla pierwszego roku realizacji PO.

22. PO stanowi załącznik do umowy o przyznaniu pomocy.

23. OP oraz ZOP występują z WOA w celu:

- 1) wprowadzenia zmian do umowy o przyznaniu pomocy, w tym zmian do PO, oraz
- 2) corocznego zatwierdzenia FO oraz pułapu unijnej pomocy finansowej w odniesieniu do drugiego i każdego kolejnego roku trwania zatwierdzonego PO.

²¹ Dopuszcza się objęcie wsparciem inwestycji polegających na zakupie aktywów bardziej zaawansowanych technologicznie w stosunku do zastępowanych, przy czym, w takim przypadku wartość końcowa zastępowanych inwestycji zostaje dodana do FO OP lub zostaje odjęta od kosztu zastąpienia.

24. Zmiany do PO wprowadzane są w trybie zmian do umowy o przyznaniu pomocy.

25. Zmiany do PO nie mogą skutkować:

- 1) rezygnacją z celów obligatoryjnych, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 2, 5 i 6;
- 2) niespełnieniem specyficznych wymogów realizacji działań objętych PO;
- 3) naruszeniem limitów, o których mowa w podrozdziale IV.2 ust. 5;
- 4) zmianą celów PO zatwierdzonych do realizacji w bieżącym roku realizacji PO, z wyłączeniem celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 4;
- 5) powieleniem działań, które mają być realizowane w ramach PO:
 - a) OP z działaniami przewidzianymi we wdrażanych PO ZOP, której dana OP jest członkiem,
 - b) ZOP z działaniami przewidzianymi we wdrażanych PO OP, które są członkami tego ZOP;
- 6) zwiększeniem wysokości FO zatwierdzonego na dany rok realizacji PO o więcej niż 25% wysokości tego funduszu, ani jego zmniejszeniem o więcej niż 30% wysokości tego funduszu;
- 7) wydłużeniem czasu trwania PO do okresu obejmującego więcej niż 7 lat kalendarzowych.

26. OP lub ZOP składa WOA, o którym mowa w ust. 23 pkt 1, o wprowadzenie zmian do PO dotyczących:

- 1) bieżącego roku realizacji PO, w terminie do dnia 31 sierpnia tego roku²²;
- 2) kolejnych lat realizacji PO, w terminie do dnia 31 sierpnia roku poprzedzającego pierwszy rok, którego zmiany te dotyczą.

²² Na zasadzie odstępstwa dopuszcza się złożenie WOA w terminie do dnia 30 listopada roku, którego dotyczy, pod warunkiem, że obejmuje on wyłącznie zmiany dotyczące działań wytypowanych do realizacji celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 4.

V. Wyplata pomocy

1. Pomoc wyplacana jest w formie refundacji czesci wydatkow faktycznie poniesionych w zwiazku z realizacja dzialan objetych PO, w wysokosci określonej zgodnie z podrozdzialem V.3.
2. Pomoc jest wyplacana OP lub ZOP w ratach rocznych lub polrocznych.
3. W przypadku wyplaty pomocy w ratach:
 - 1) rocznych, WOP za dany rok kalendarzowy realizacji PO sklada sie w terminie do dnia 31 stycznia roku nastepujacego po tym roku;
 - 2) polrocznych, WOP za okres realizacji PO obejmujacy miesiace:
 - a) od stycznia do czerwca danego roku kalendarzowego sklada sie w terminie do dnia 31 sierpnia tego roku,
 - b) od lipca do grudnia danego roku kalendarzowego sklada sie w terminie do dnia 31 stycznia roku nastepujacego po tym roku.

V.1. Warunki wyplaty pomocy

1. Warunki dotyczace wyplaty pomocy zostaly określone w wytycznych podstawowych.
2. Ponadto warunkiem wyplaty pomocy jest co najmniej:
 - 1) zachowanie statusu OP lub ZOP;
 - 2) realizacja dzialan, w zwiazku z ktorymi poniesione zostaly wydatki, ktorych dotyczy WOP, w sposob zgodny z PO, a takze warunkami określonymi w umowie o przyznaniu pomocy;
 - 3) przedstawienie przez OP lub ZOP dowodow potwierdzajacych:
 - a) wysokość wydatkow, o ktorych mowa w pkt 2,
 - b) WPS w okresie odniesienia przypisanego do danego roku realizacji PO;
 - 4) przedlozenie weksla *in blanco*, o ktorym mowa w umowie o przyznaniu pomocy, wraz z deklaracja wekslowa.
3. Jezeli WOP dotyczy calego roku kalendarzowego realizacji PO lub okresu obejmujacego miesiace od lipca do grudnia danego roku kalendarzowego realizacji PO dodatkowym warunkiem wyplaty pomocy jest zalozenie przez OP lub ZOP sprawozdania rocznego z realizacji PO w danym roku kalendarzowym.

4. Pomoc może być przyznana następcy prawnemu beneficjenta na zasadach określonych w wytycznych podstawowych, z uwzględnieniem art. 15 rozporządzenia 2017/891.

V.2. Coroczne zatwierdzanie FO oraz pułapu unijnej pomocy finansowej

1. W odniesieniu do drugiego i każdego kolejnego roku trwania zatwierzonego PO, OP lub ZOP występuje corocznie z WOA, o którym mowa w podrozdziale IV.2 ust. 23 pkt 2, w zakresie obejmującym:
 - 1) pułap unijnej pomocy finansowej, o którą zamierza ubiegać się w odniesieniu do poszczególnych działań, których realizację przewidziano w tym roku w PO;
 - 2) wysokość wkładu własnego, którym zamierza zasilić FO w tym roku – ze wskazaniem, w jakim zakresie jest on finansowany ze składek członków lub z wpłaty własnej OP;
 - 3) łączną kwotę wydatków, które zamierza ponieść z FO w tym roku, wraz z kosztami administracyjnymi i kosztami personelu.
2. Pułap unijnej pomocy finansowej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, kalkuluje się corocznie na podstawie WPS określonej dla okresu odniesienia przypisanego do roku realizacji PO, którego dotyczy WOA.
3. Jeżeli nowo uznana OP lub nowo uznane ZOP nie posiada danych historycznych umożliwiających kalkulację WPS dla drugiego lub trzeciego roku realizacji PO, pułap unijnej pomocy finansowej dla tego roku kalkuluje się na podstawie wartości produkcji sprzedanej w wybranym 12-miesięcznym okresie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 września 2013 r.
4. Do WOA, o którym mowa w podrozdziale IV.2 ust. 23 pkt 2, załącza się co najmniej wykaz faktur sprzedaży produktów wytworzonych przez członków OP lub ZOP oraz sprzedanych przez OP lub ZOP, potwierdzających wysokość WPS z okresu odniesienia przypisanego do roku realizacji PO, którego dotyczy ten WOA.
5. W przypadku, gdy WPS określona dla okresu odniesienia przypisanego do roku realizacji PO, którego dotyczy informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jest niższa od średniej z trzech lat WPS określonych dla trzeciego, czwartego oraz piątego roku kalendarzowego poprzedzającego rok realizacji PO, którego dotyczy

informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, o co najmniej 35%, wówczas, jeżeli różnica ta:

- 1) wynikała z przyczyn pozostających poza zakresem odpowiedzialności OP lub ZOP, zamiast WPS określonej dla okresu odniesienia przypisanego do roku realizacji PO, którego dotyczy informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, do kalkulacji pułapu unijnej pomocy finansowej stosuje się równowartość 65% średniej z trzech WPS określonych dla trzeciego, czwartego oraz piątego roku kalendarzowego poprzedzającego rok realizacji PO;
 - 2) była skutkiem klęsk żywiołowych, zdarzeń klimatycznych, chorób roślin lub inwazji agrofagów pozostających poza zakresem odpowiedzialności OP lub ZOP, zamiast WPS określonej dla okresu odniesienia przypisanego do roku realizacji PO, którego dotyczy informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, do kalkulacji pułapu unijnej pomocy finansowej stosuje się równowartość 85% średniej z trzech WPS określonych dla trzeciego, czwartego oraz piątego roku kalendarzowego poprzedzającego rok realizacji PO;
 - 3) wynikała z przyczyn wymienionych w pkt 1 i 2, które nie leżały w zakresie odpowiedzialności OP lub ZOP i były od niej lub niego niezależne, a jednocześnie OP lub ZOP przyjęła niezbędne środki zapobiegawcze, zamiast WPS określonej dla okresu odniesienia przypisanego do roku realizacji PO, którego dotyczy informacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1, do kalkulacji pułapu unijnej pomocy finansowej stosuje się równowartość 100% średniej z trzech WPS określonych dla trzeciego, czwartego oraz piątego roku kalendarzowego poprzedzającego rok realizacji PO.
6. WOA, o którym mowa w podrozdziale IV.2 ust. 23 pkt 2, składa się w terminie do dnia 31 sierpnia roku poprzedzającego rok realizacji PO, którego ten WOA dotyczy.
 7. Zawarcie aneksu do umowy o przyznaniu pomocy jest równoznaczne z zatwierdzeniem FO i pułapu unijnej pomocy finansowej dla rok realizacji PO, którego dotyczy WOA.
 8. Niezatwierdzenie FO i pułapu unijnej pomocy finansowej na dany rok realizacji PO skutkuje rozwiązaniem umowy o przyznaniu pomocy.

V.3. Wysokość pomocy finansowej

1. Wysokość pomocy finansowej ograniczona jest do równowartości wkładu własnego OP lub ZOP, zgromadzonego na FO.

2. Wysokość pomocy finansowej ograniczona jest do 50% kwoty wydatków faktycznie poniesionych w związku z realizacją działań objętych PO.
3. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 2, może ulec zwiększeniu wyłącznie na wnioski OP lub ZOP do:
 - 1) 60% kwoty wydatków faktycznie poniesionych w związku z realizacją działań objętych PO, jeżeli zostanie spełniony co najmniej jeden z warunków wymienionych w art. 52 ust. 3 rozporządzenia 2021/2115;
 - 2) 80% w odniesieniu do kwoty wydatków faktycznie poniesionych w związku z realizacją działań objętych PO, o których mowa w:
 - a) ust. 1 załącznika 5 do niniejszych wytycznych, wytypowanych do realizacji celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5, jeżeli kwota ta stanowi co najmniej 20% wydatków poniesionych w ramach danego PO,
 - b) ust. 1 załącznika 6 do niniejszych wytycznych, wytypowanych do realizacji celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 6, jeżeli kwota ta stanowi co najmniej 5% wydatków poniesionych w ramach danego PO;
 - 3) 100% w odniesieniu do kwoty wydatków faktycznie poniesionych w związku z realizacją działań objętych PO, o których mowa w ust. 1 pkt 1 załącznika 4 do niniejszych wytycznych, wytypowanych do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 4, pod warunkiem, że ilość owoców i warzyw objętych tymi działaniami w danym roku realizacji PO nie przekracza limitu 5% wielkości produkcji sprzedanej przez tę OP, określonego zgodnie z art. 35 rozporządzenia 2022/126.
4. Wysokość pomocy finansowej ograniczona jest do:
 - 1) 4,1% WPS określonej dla okresu odniesienia przypisanego do danego roku realizacji PO, w przypadku OP;
 - 2) 4,5% WPS określonej dla okresu odniesienia przypisanego do danego roku realizacji PO, w przypadku ZOP.
5. Ograniczenie wysokości pomocy finansowej, o którym mowa w ust. 4, może ulec zwiększeniu do 4,6% WPS w przypadku OP oraz do 5% WPS w przypadku ZOP, pod warunkiem, że kwota pomocy w wysokości odpowiadającej co najmniej 0,5% WPS przeznaczana jest na finansowanie działań, o których mowa w:
 - 1) ust. 1 załącznika 3 do niniejszych wytycznych, wytypowanych do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 3,

- 2) ust. 1 załącznika 4 do niniejszych wytycznych, wytypowanych do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 4,
 - 3) ust. 1 załącznika 5 do niniejszych wytycznych, wytypowanych do realizacji celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5, lub
 - 4) ust. 1 załącznika 6 do niniejszych wytycznych, wytypowanych do realizacji celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 6.
6. Wysokość pomocy finansowej stanowi maksymalnie kwotę pułapu pomocy finansowej zatwierdzonego na dany rok realizacji PO.
7. Zwiększenia, o którym mowa w ust. 3 pkt. 2, można dokonać pod warunkiem, że suma wydatków przewidzianych do poniesienia w czasie trwania PO w związku z realizacją działań, o których mowa w:
- 1) ust. 1 załącznika 5 do niniejszych wytycznych, wytypowanych do realizacji celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5, stanowi co najmniej 20% wydatków przewidzianych do poniesienia w czasie trwania PO;
 - 2) ust. 1 załącznika 6 do niniejszych wytycznych, wytypowanych do realizacji celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 6, stanowi co najmniej 5% wydatków przewidzianych do poniesienia w czasie trwania PO.

VI. Zobowiązania w okresie związania celem

1. Zobowiązania w okresie związania celem zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Ponadto OP oraz ZOP zobowiązuje się do:
 - 1) niezbywania i nieudostępniania inwestycji nabytych w ramach swojego PO, a także wykorzystywania ich wyłącznie zgodnie z przeznaczeniem opisanym w PO, tj. na potrzeby związane z owocami i warzywami, w odniesieniu do których OP lub ZOP została/ło uznana/ne, pochodzącymi od członków danej

- OP lub członków OP zrzeszonych w danym ZOP, co najmniej do końca okresu zobowiązania wieloletniego ustalonego w odniesieniu do tych inwestycji²³;
- 2) nieudostępniania aktywów materialnych i niematerialnych, które zgodnie z PO mają pozostawać przedmiotem leasingu, najmu lub dzierżawy, oraz wykorzystywania ich zgodnie z przeznaczeniem opisanym w PO, tj. na potrzeby związane z owocami i warzywami, w odniesieniu do których OP lub ZOP została/ło uznana/ne, pochodzącymi od członków danej OP lub członków OP zrzeszonych w danym ZOP, w okresie trwającym co najmniej do końca okresu zobowiązania wieloletniego ustalonego w odniesieniu do tych inwestycji;
 - 3) zachowania statusu uznania za OP lub ZOP w okresie obejmującym czas trwania PO oraz w okresie trwania zobowiązań wieloletnich, jeżeli jego zakończenie ma miejsce później niż zakończenie czasu trwania PO;
 - 4) realizacji zatwierdzonego PO.

VII. Zwrot pomocy

1. Warunki zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranej pomocy zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Ponadto zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranej pomocy OP lub ZOP dokonuje, gdy:
 - 1) podmiot ten:
 - a) przestał spełniać warunki uznania za OP lub ZOP w okresie trwania zobowiązań wieloletnich – zwrotowi podlega kwota wypłaconej pomocy

²³ W drodze odstępstwa dopuszcza się wykorzystanie inwestycji nabytej w ramach PO na potrzeby związane z owocami i warzywami w odniesieniu do których OP lub ZOP uzyskała lub uzyskało uznanie, niepochodzącymi od członków OP lub członków OP zrzeszonych w ZOP, jednak aby inwestycja, o której mowa spełniała warunki kwalifikowalności, wartość owoców i warzyw, w odniesieniu do których OP lub ZOP uzyskała lub uzyskało uznanie, pochodzących od członków tej OP lub członków OP zrzeszonych w tym ZOP, zagospodarowywanych za pomocą takiej inwestycji, musi stanowić więcej niż 50% wartości wszystkich owoców i warzyw, w odniesieniu do których OP lub ZOP uzyskała lub uzyskało uznanie, zagospodarowywanych za pomocą tej inwestycji.

finansowej udzielonej na finansowanie działania²⁴ objętego zobowiązaniami wieloletnimi, proporcjonalna do okresu, który pozostał do zakończenia okresu tych zobowiązań, skalkulowana jak następuje:

$$KZ = KWD * \frac{POZ}{OZ}$$

gdzie:

KZ – kwota zwracanej pomocy finansowej,

KWD – kwota wypłaconej pomocy finansowej udzielonej na finansowanie działania, na którym ciążą zobowiązania wieloletnie, w momencie, w którym warunki uznania przestały być spełniane,

OZ – pełen okres zobowiązań wieloletnich, wyrażony w pełnych miesiącach, ustanowiony dla danego działania,

POZ – pozostała część okresu zobowiązań, wyrażona w pełnych miesiącach, obejmująca okres pomiędzy dniem, w którym warunki uznania przestały być spełniane²⁵ oraz dniem zakończenia okresu zobowiązań wieloletnich, przy czym za pełny miesiąc przyjmuje się okres trzydziestodniowy,

- b) zrezygnował z realizacji PO przed zakończeniem przewidzianego w nim czasu trwania, o którym mowa w podrozdziale IV.2 ust. 3 pkt 2 – zwrotowi podlega całość wypłaconej kwoty pomocy w odniesieniu do działań zrealizowanych w ramach tego PO, z wyjątkiem przypadku, w którym:
- w momencie, w którym OP lub ZOP zrezygnowała/ło z realizacji PO, wszystkie cele w nim określone zostały zrealizowane, oraz
 - w odniesieniu do inwestycji zrealizowanych w ramach PO, spełnione są zobowiązania, o których mowa w rozdziale IV.2 ust. 1 pkt 4 i 5,

²⁴ Kwotę pomocy finansowej podlegającej zwrotowi nalicza się odrębnie w odniesieniu do każdego działania objętego zobowiązaniami wieloletnimi w momencie, w którym warunki uznania przestały być spełniane, na które OP lub ZOP uzyskały unijne wsparcie finansowe.

²⁵ Jeżeli nie jest możliwe ustalenie dnia, w którym warunki uznania przestały być spełniane, uznaje się za niego dzień stwierdzenia naruszenia kryteriów uznania.

- c) nie zrealizował jednego z celów obligatoryjnych, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 2, 5 i 6 – zwrotowi podlega 25% wypłaconej kwoty pomocy finansowej²⁶,
- d) nie poniósł wydatków na działania przewidziane w PO, mające przyczynić się do osiągnięcia poszczególnych celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5, co najmniej w wysokości, o której mowa w podrozdziale IV.2 ust. 5 pkt 1 – zwrotowi podlega kwota przyznanej pomocy finansowej, skalkulowana jak następuje:

$$KZ = \left(1 - \frac{SFW\acute{s}}{15\% * SKW}\right) * KW$$

gdzie:

KZ – kwota zwracanej pomocy finansowej,

SFWś – suma kwalifikowanych wydatków faktycznie zrealizowanych w ramach całego PO, na działania, mające przyczynić się do osiągnięcia poszczególnych celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5,

SKW - suma wszystkich kwalifikowanych wydatków w ramach całego PO,

KW – kwota wypłaconej pomocy finansowej,

- e) nie poniósł wydatków na działania przewidziane w PO, mające przyczynić się do osiągnięcia celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 6, co najmniej w wysokości, o której mowa w podrozdziale IV.2 ust. 5 pkt 2 – zwrotowi podlega kwota przyznanej pomocy finansowej, skalkulowana jak następuje:

$$KZ = \left(1 - \frac{SFWbr}{2\% * SKW}\right) * KW$$

gdzie:

KZ – kwota zwracanej pomocy finansowej,

²⁶ W przypadku niezrealizowania dwóch lub więcej celów obligatoryjnych, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 2, 5 i 6, kwoty zwrotów podlegają zsumowaniu.

SFWbr – suma kwalifikowanych wydatków faktycznie poniesionych w ramach całego PO, na działania, mające przyczynić się do osiągnięcia celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 6,

SKW - suma wszystkich kwalifikowanych wydatków w ramach całego PO,

KW – kwota wypłaconej pomocy finansowej,

- f) nie zrealizował co najmniej trzech działań przewidzianych w PO mających przyczynić się do realizacji poszczególnych celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5, – zwrotowi podlega kwota przyznanej pomocy finansowej proporcjonalna do różnicy pomiędzy minimalną liczbą działań, mających przyczynić się do osiągnięcia poszczególnych celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5 (wynoszącą 3), oraz liczbą faktycznie zrealizowanych działań mających przyczynić się do osiągnięcia poszczególnych celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5, skalkulowana jak następuje:

$$KZ = \frac{3 - Lfzd}{3} * 100\% * KW$$

gdzie:

KZ – kwota zwracanej pomocy finansowej,

Lfzd – liczba faktycznie zrealizowanych działań, mających przyczynić się do osiągnięcia poszczególnych celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5,

KW – kwota wypłaconej pomocy finansowej,

- g) w odniesieniu do działań mających przyczynić się do osiągnięcia poszczególnych celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5, uzyskał pomoc finansową określoną zgodnie z art. 52 ust. 5 rozporządzenia 2021/2115, na poziomie 80% kwalifikowanych wydatków faktycznie poniesionych na realizację tych działań, tymczasem kwota tych wydatków nie wyniosła co najmniej 20% wydatków poniesionych w ramach danego PO – zwrotowi podlega wypłacona kwota pomocy finansowej, skalkulowana jak następuje:

$$KZ = SFWś * (80\% - PLP)$$

gdzie:

KZ – kwota zwracanej pomocy finansowej,

SFWś – suma kwalifikowanych wydatków faktycznie zrealizowanych w ramach całego PO, na działania, mające przyczynić się do osiągnięcia poszczególnych celów, o których mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 5,
PLP – stosowany procentowy limit pomocy, o którym mowa w podrozdziale V.3 ust. 2, wynoszący 50% albo 60%, w przypadkach wymienionych w podrozdziale V.3 ust. 3 pkt 1,

- h) w odniesieniu do działań mających przyczynić się do osiągnięcia celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 6, uzyskał pomoc finansową określoną zgodnie z art. 52 ust. 4 rozporządzenia 2021/2115, na poziomie 80% kwalifikowanych wydatków faktycznie poniesionych na realizację tych działań, tymczasem kwota tych wydatków nie wyniosła co najmniej 5% wydatków poniesionych w ramach danego PO – zwrotowi podlega wypłacona kwota pomocy finansowej, skalkulowana jak następuje:

$$KZ = SFWbr * (80\% - PLP)$$

gdzie:

KZ – kwota zwracanej pomocy finansowej,

SFWbr – suma kwalifikowanych wydatków faktycznie zrealizowanych w ramach całego PO, na działania, mające przyczynić się do osiągnięcia celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 6,

PLP – stosowany procentowy limit pomocy, o którym mowa w podrozdziale V.3 ust. 2, wynoszący 50% albo 60%, w przypadkach wymienionych w podrozdziale V.3 ust. 3 pkt 1,

- i) realizując, w ramach działań mających przyczynić się do osiągnięcia celu, o którym mowa w rozdziale III ust. 3 pkt 3, działanie polegające na wytworzeniu materiałów przeznaczonych do promocji ogólnej lub promocji znaków jakości nie dopełnił obowiązku, o którym mowa w ust. 13 załącznika 3 do niniejszych wytycznych – zwrotowi podlega 1% kwoty pomocy finansowej wypłaconej w odniesieniu do tego działania,
- j) w danym roku realizacji PO wykorzystał środki zgromadzone na FO niezgodnie z art. 51 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115 – zwrotowi podlega wypłacona kwota pomocy finansowej odpowiadająca wysokości środków z funduszu operacyjnego, wykorzystanych niezgodnie z art. 51 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115, maksymalnie do wartości 5% kwoty pomocy finansowej przyznanej w ramach danego WOP,

- k) nie złożył WOP umożliwiającego rozliczenie pomocy udzielonej w odniesieniu do całego okresu objętego czasem trwania PO – zwrotowi podlega całość wypłaconej kwoty pomocy finansowej;
- 2) zaistniały okoliczności określone w art. 11 ust. 9 akapit pierwszy rozporządzenia 2022/126 – zwrotowi podlega kwota wypłaconej pomocy finansowej udzielonej na finansowanie działania²⁷ objętego zobowiązaniami wieloletnimi, proporcjonalna do okresu, który pozostał do zakończenia okresu tych zobowiązań, skalkulowana jak następuje:

$$KZ = KWD * \frac{POZ}{OZ}$$

gdzie:

KZ – kwota zwracanej pomocy finansowej,

KWD - kwota pomocy finansowej udzielonej na działanie, na którym ciążą zobowiązania wieloletnie w momencie, w którym zaistniały okoliczności określone w art. 11 ust. 9 akapit pierwszy rozporządzenia 2022/126,

OZ – pełen okres zobowiązań wieloletnich, wyrażony w pełnych miesiącach, ustanowiony dla danego działania,

POZ – pozostała część okresu zobowiązań, wyrażona w pełnych miesiącach, obejmująca okres pomiędzy dniem, w którym zaistniały okoliczności określone w art. 11 ust. 9 akapit pierwszy rozporządzenia 2022/126²⁸ oraz dniem zakończenia okresu zobowiązań wieloletnich przy czym za pełny miesiąc przyjmuje się okres trzydziestodniowy;

- 3) zaistniały niezgodności realizacji PO z umową o przyznaniu pomocy lub przepisami odrębnymi, w tym niezgodności w zakresie przestrzegania zobowiązań wieloletnich, o których mowa w podrozdziale IV.2 ust. 1 pkt 4 i 5, –

²⁷ Kwotę pomocy finansowej podlegającej zwrotowi nalicza się odrębnie w odniesieniu do każdego działania objętego zobowiązaniami wieloletnimi w momencie, w którym warunki uznania przestały być spełniane, na które OP lub ZOP uzyskały unijne wsparcie finansowe.

²⁸ Jeżeli nie jest możliwe ustalenie dnia, w którym zaistniały okoliczności określone w art. 11 ust. 9 akapit pierwszy rozporządzenia 2022/126, uznaje się za niego dzień stwierdzenia zaistnienia tych okoliczności.

zwrotowi podlega kwota wypłaconej pomocy finansowej ustalona zgodnie z zasadami wynikającymi z umowy o przyznaniu pomocy.

3. Nienależnie lub nadmiernie pobrana pomoc może zostać odliczona od bieżących płatności realizowanych na rzecz OP lub ZOP lub odzyskana niezależnie od dokonywanych na rzecz OP lub ZOP płatności lub po ich zakończeniu.

Załącznik 1. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.1

1. Do wsparcia kwalifikują się koszty związane z inwestycjami w aktywa materialne i niematerialne, służącymi do realizacji następujących działań:
 - 1) wymiana lub powiększenie upraw trwałych, z wyłączeniem szkótek i zagajników;
 - 2) kontrola warunków klimatycznych, fitopatologicznych oraz entomologicznych w produkcji owoców i warzyw;
 - 3) zastosowanie systemów przekazywania informacji w zakresie planowania i organizacji produkcji owoców i warzyw;
 - 4) zastosowanie systemów teleinformatycznych wspierających stosowanie nowoczesnych metod kontroli jakości na etapie produkcji owoców i warzyw;
 - 5) ochrona drzew i krzewów owocowych oraz upraw warzywnych przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi tj. grad, nadmierny deszcz, przymrozki, wiatr, a także przed zwierzyną łowną i ptakami;
 - 6) zapewnienie infrastruktury służącej do zbioru oraz gromadzenia i transportu owoców i warzyw po zbiorze (z wyłączeniem narzędzi);
 - 7) wdrożenie krajowych i unijnych systemów jakości;
 - 8) wdrożenie systemów identyfikowalności i systemów certyfikacji oraz zarządzania jakością, w tym systemów monitoringu jakości produktów oferowanych odbiorcom.

2. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z zakupem:
 - 1) materiału szkółkarskiego dopuszczonego do obrotu zgodnie z art. 104 ust. 1 pkt 3 i 12 ustawy o nasiennictwie;
 - 2) instalacji służącej do zakładania plantacji z wyłączeniem infrastruktury służącej do ich nawadniania.

3. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 2, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności

- z zakupem urządzeń i instalacji obsługujących systemy teleinformatyczne służące do:
- 1) przewidywania występowania warunków pogodowych wymienionych w definicji niekorzystnych zjawisk klimatycznych porównywalnych do klęski żywiołowej, określonej w art. 3 ust. 5 rozporządzenia 1308/2013, oraz niekorzystnych warunków fitopatologicznych oraz entomologicznych w procesie produkcji owoców i warzyw;
 - 2) kontroli warunków klimatycznych w szklarniach lub w pomieszczeniach wykorzystywanych do produkcji grzybów uprawnych.
4. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 3, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z zakupem:
- 1) systemów przesyłania informacji służących do:
 - a) planowania i organizacji produkcji członków organizacji producentów owoców i warzyw,
 - b) organizowania dostaw owoców i warzyw od producentów do organizacji producentów owoców i warzyw, których są członkami oraz od organizacji do odbiorców zewnętrznych;
 - 2) współpracujących ze sobą urządzeń (tj. komputery, drukarki, modemy) i oprogramowania będących elementami systemów, o których mowa w pkt 1.
5. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 4, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z zakupem systemów teleinformatycznych wspierających stosowanie nowoczesnych metod kontroli jakości na etapie produkcji owoców i warzyw (tj. współpracujące ze sobą urządzenia i oprogramowanie komputerowe będące elementami tych systemów).
6. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 5, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z zakupem instalacji chroniących drzewa i krzewy owocowe, sadzonki bylin wieloletnich oraz uprawy warzywne przed:

- 1) przymrozkami (np. urządzenia do mieszania powietrza, nagrzewnice przeciwprzymrozkowe, generatory dymu);
 - 2) opadami gradu, nadmiernymi opadami deszczu, wiatrem, nadmiernym nasłonecznieniem, zwierzętami łownymi, ptakami lub owadami (np.: ogrodzenia chroniące przed zwierzętami, konstrukcje ochronne i przeciwgradowe oraz cieniujące, specjalistyczne urządzenia do płoszenia ptaków, lampy owadobójcze).
7. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z zakupem maszyn oraz urządzeń służących do sprawnego i efektywnego przeprowadzenia zbiorów owoców i warzyw w gospodarstwach członków, w tym specjalistycznych przyczep służących do gromadzenia owoców i warzyw po zbiorze (z wyłączeniem ciągników oraz przyczep rolniczych), wózków paletowych, wózków widłowych, skrzyniopalet służących do rozładunku wodnego.
8. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 7, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:
- 1) zakupem maszyn i urządzeń niezbędnych do spełnienia wymagań wynikających z wdrożenia krajowych i unijnych systemów jakości owoców i warzyw;
 - 2) przeprowadzeniem audytów zewnętrznych na terenie OP lub ZOP oraz w gospodarstwach członków OP prowadzących produkcję.
9. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 8, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:
- 1) zakupem maszyn i urządzeń niezbędnych do spełnienia wymagań wynikających z wdrożenia certyfikowanych systemów zapewnienia jakości owoców i warzyw;
 - 2) zakupem maszyn i urządzeń niezbędnych do wdrożenia wewnętrznych systemów kontroli jakości owoców i warzyw;
 - 3) zakupem maszyn i urządzeń niezbędnych do wdrożenia systemu identyfikowalności produktów sektora owoców i warzyw;

- 4) przeprowadzeniem audytów zewnętrznych na terenie OP lub ZOP oraz w gospodarstwach członków OP prowadzących produkcję.
10. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i 8, do wsparcia kwalifikują się:
 - 1) koszty personelu OP lub ZOP zaangażowanego do ich realizacji;
 - 2) koszty audytów zewnętrznych przeprowadzanych przez niezależny i wykwalifikowany podmiot zewnętrzny.
 11. Realizacja działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 5, może być przewidziana wyłącznie w PO OP.
 12. Działania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 5, mogą być realizowane wyłącznie na działkach stanowiących własność członków OP lub przez nich dzierżawionych.
 13. Działania, o których mowa w ust. 1 pkt 2, mogą być realizowane na działkach stanowiących własność członków OP lub przez nich dzierżawionych.
 14. W przypadku inwestycji objętych działaniami, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 5, oraz działaniami, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zaplanowanymi do zrealizowania na działkach stanowiących własność lub przez nich dzierżawionych, nie ma zastosowania wyłączenie, o którym mowa w podrozdziale IV.2 ust. 17 pkt 2.
 15. Na zasadzie odstępstwa od art. 11 ust. 9 akapit 4 rozporządzenia 2022/126, w przypadku wystąpienia z OP członka, w gospodarstwie którego zrealizowana została inwestycja objęta działaniem, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, polegająca na zakupie materiału szkółkarskiego, członek ten jest zobowiązany do zwrotu na rzecz OP wartości początkowej nabytego przez OP materiału szkółkarskiego.
 16. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1-5 oraz 7 i 8, nie ma zastosowania możliwość objęcia pomocą kosztów najmu lub dzierżawy, o których mowa w podrozdziale IV.2 ust. 19.

Załącznik 2. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.2

1. Do wsparcia kwalifikują się koszty związane z inwestycjami w aktywa materialne i niematerialne służącymi w szczególności do realizacji następujących działań:
 - 1) zapewnienie infrastruktury służącej do przechowywania owoców i warzyw;
 - 2) zapewnienie infrastruktury służącej do przygotowywania owoców i warzyw do sprzedaży oraz do sprawnego i efektywnego realizowania dostaw;
 - 3) zastosowanie systemów teleinformatycznych wspierających stosowanie nowoczesnych metod kontrolowania, planowania i realizacji dostaw;
 - 4) zastosowanie systemów teleinformatycznych służących do wspierania internetowych platform handlowych;
 - 5) wykorzystanie dostępu do internetowych platform handlowych, giełd towarowych oraz baz danych handlowych, statystycznych i informacji rynkowej;
 - 6) zapewnienie infrastruktury służącej do ważenia i etykietowania owoców i warzyw.

2. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:
 - 1) budową, przebudową, remontem lub zakupem chłodni wyposażonych w nowoczesne systemy przechowywania (np. technologia KA lub ULO²⁹);
 - 2) zakupem maszyn oraz urządzeń niezbędnych do stosowania nowoczesnych systemów przechowywania w chłodniach (np. technologia KA lub ULO), celem dostosowania istniejących pomieszczeń przechowalniczych.

²⁹ Nie kwalifikują się do objęcia pomocą zwykłe komory chłodnicze za wyjątkiem przeznaczonych do przechowywania warzyw, grzybów oraz pomieszczeń przechowalniczych, w których towar przygotowany oczekuje na załadunek.

3. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 2, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:
 - 1) budową, przebudową, remontem lub zakupem budynków oraz budowli przeznaczonych do przygotowania owoców i warzyw do sprzedaży;
 - 2) zakupem urządzeń przeznaczonych do transportu chłodniczego lub w kontrolowanej atmosferze montowanych w samochodach ciężarowych lub w przyczepach do ciągników samochodowych w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym (np. agregat chłodniczy, zabudowa izotermiczna samochodu ciężarowego, naczepy lub przyczepy);
 - 3) zakupem urządzeń oraz maszyn służących do przygotowania owoców i warzyw do sprzedaży, w szczególności do mycia, czyszczenia, sortowania, pakowania, konfekcjonowania, krojenia, cięcia, szatkowania, obierania oraz drylowania.

4. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 3, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:
 - 1) zakupem i instalacją systemów teleinformatycznych wspierających stosowanie nowoczesnych metod kontrolowania, planowania i realizacji dostaw owoców i warzyw do odbiorców (tj. zakup i instalacja współpracujących ze sobą urządzeń i oprogramowania komputerowego będących elementami tych systemów);
 - 2) zakupem i instalacją systemów przesyłania informacji służących do organizowania dostaw owoców i warzyw:
 - a) od organizacji producentów owoców i warzyw do zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw, którego organizacje te są członkami,
 - b) od organizacji producentów owoców i warzyw lub zrzeszenia organizacji producentów owoców i warzyw do odbiorców zewnętrznych;
 - 3) zakupem i instalacją współpracujących ze sobą urządzeń i oprogramowania będących elementami systemów, o których mowa w pkt 2.

5. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 4, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych wspierających korzystanie z internetowych platform handlowych (tj. zakup i instalacja współpracujących ze

sobą urządzeń i oprogramowania komputerowego będących elementami tych systemów).

6. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 5, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z zakupem dostępu do internetowych platform handlowych, giełd towarowych oraz baz danych: handlowych, statystycznych oraz informacji rynkowej, w zakresie rynku owoców i warzyw.
7. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z zakupem urządzeń służących do ważenia i etykietowania owoców i warzyw.
8. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 3-5, nie ma zastosowania możliwość objęcia pomocą kosztów najmu lub dzierżawy, o których mowa w podrozdziale IV.2 ust. 19.

Załącznik 3. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.3

1. Do wsparcia kwalifikują się:
 - 1) działania polegające na:
 - a) rejestracji znaków towarowych,
 - b) przeprowadzaniu badań marketingowych dotyczących marki lub znaku towarowego OP lub ZOP;
 - 2) badania marketingowe w zakresie promocji ogólnej produktów i promocji znaków jakości;
 - 3) działania informacyjne, promocyjne i marketingowe realizowane w odniesieniu do produktów, marek i znaków towarowych OP lub ZOP;
 - 4) działania ukierunkowane na upowszechnianie wiedzy wśród konsumentów o znaczeniu zdrowego odżywiania się poprzez promowanie zwiększenia spożycia produktów sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. i oraz j rozporządzenia 1308/2013.
2. Działania, o których mowa w ust. 1, mogą być podejmowane przez OP lub ZOP.
3. W przypadku działania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, do wsparcia kwalifikują się koszty opłat związanych z rejestracją znaku towarowego i uzyskaniem na niego ochrony.
4. W przypadku działania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, do wsparcia kwalifikują się w szczególności koszty:
 - 1) badań marketingowych dotyczących postrzegania znaku towarowego lub marki, o rejestrację których ubiega się OP lub ZOP przeprowadzonych na zlecenie OP lub ZOP przez zewnętrznego usługodawcę;
 - 2) badań marketingowych nad rozpoznawalnością używanej marki lub znaku towarowego OP lub ZOP przeprowadzonych na zlecenie OP lub ZOP przez zewnętrznego usługodawcę;
 - 3) zakupu oprogramowania do przeprowadzenia badań marketingowych drogą elektroniczną przez OP lub ZOP.

5. W przypadku działania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, do wsparcia kwalifikują się w szczególności koszty:
 - 1) badań marketingowych przeprowadzonych na zlecenie OP lub ZOP przez zewnętrznego usługodawcę w zakresie promocji ogólnej produktów, przy czym promocja ogólna polega na działaniach promocyjnych skierowanych w odniesieniu do konkretnego produktu lub grupy produktów sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. i oraz j rozporządzenia 1308/2013, bez wskazywania pochodzenia, producenta lub dystrybutora tego produktu lub grupy produktów;
 - 2) badań marketingowych przeprowadzonych na zlecenie OP lub ZOP przez zewnętrznego usługodawcę w zakresie promocji unijnych i krajowych znaków jakości odnoszących się do produktów sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. i oraz j rozporządzenia 1308/2013.

6. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 3, do wsparcia kwalifikują się w szczególności koszty:
 - 1) opracowania wraz z wdrożeniem strategii promocyjnych na zlecenie OP lub ZOP przez zewnętrznego usługodawcę;
 - 2) aktywnego uczestnictwa w pokazach, wystawach i targach, takie jak: koszty przygotowania stoiska, najmu powierzchni wystawienniczej, transportu, zakwaterowania i wyżywienia, związane z uczestnictwem przedstawiciela OP lub ZOP w ww. imprezach;
 - 3) utworzenia i administrowania stronami internetowymi OP lub ZOP, prowadzenia profilu OP lub ZOP w mediach społecznościowych lub innej działalności internetowej związanej z promocją znaków towarowych lub marek OP lub ZOP lub ich produktów;
 - 4) zaprojektowania, wytworzenia i publikacji/edycji materiałów informacyjnych i promocyjnych odnoszących się do produktu, znaku jakości, marki lub znaku towarowego OP lub ZOP.

7. Jeżeli OP lub ZOP podejmie decyzję o realizacji badań marketingowych, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2 oraz w ust. 5, lub o opracowaniu i wdrożeniu strategii promocyjnych, o których mowa w ust. 6 pkt 1, bez udziału zewnętrznego usługodawcy, do wsparcia mogą kwalifikować się koszty personelu OP lub ZOP zaangażowanego

przy realizacji takich czynności, przy czym personel ten musi posiadać odpowiednie wykształcenie kierunkowe lub wykazywać się minimum 2-letnim udokumentowanym doświadczeniem zawodowym w zakresie wdrażania projektów dotyczących marketingu i reklamy.

8. Koszty transportu, o których w mowa w ust. 6 pkt 2, to koszty:

- 1) podróży samolotem w klasie ekonomicznej, koleją lub innym publicznym środkiem transportu w II klasie;
- 2) podróży samochodem, przy czym koszt podróży za 1 kilometr ustala się do wysokości stawki określonej w przepisach w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, obowiązującej w dniu ich poniesienia.

9. Koszty zakwaterowania i wyżywienia, o których w mowa w ust. 6 pkt 2, to koszty poniesione do wysokości określonych zgodnie z przepisami w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, obowiązujących w dniu ich poniesienia.

10. Potwierdzeniem przeprowadzenia badań marketingowych jest raport zawierający wyniki badań i rekomendacje.

11. W przypadku działania, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, do wsparcia kwalifikują się w szczególności koszty zakupu lub wytworzenia materiałów informacyjnych (broszury, filmy, audycje, strony, fora i blogi internetowe) promujących zdrowe odżywianie poprzez zwiększenie spożycia produktów sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. i oraz j rozporządzenia 1308/2013. W materiałach tych należy wskazać źródło informacji nt. prozdrowotnych właściwości tych produktów.

12. Wszelkie usługi w zakresie działań informacyjnych, promocyjnych i marketingowych realizowane przez podmioty zewnętrzne powinny być realizowane przez wyspecjalizowane, profesjonalne podmioty, legitymujące się minimum 2-letnim doświadczeniem w danej dziedzinie na podstawie umowy zawartej z OP lub ZOP.

13. Materiały promocyjne przeznaczone do promocji ogólnej i promocji znaków jakości muszą być opatrzone symbolem Unii oraz następującym oświadczeniem o finansowaniu: »Sfinansowano ze środków Unii Europejskiej«. Symbol Unii i oświadczenie dotyczące finansowania umieszcza się zgodnie z charakterystyką techniczną określoną w rozporządzeniu 821/2014.

Załącznik 4. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.4

1. Do wsparcia kwalifikują się koszty związane z przeprowadzeniem działań polegających na wycofaniu owoców i warzyw z rynku, z przeznaczeniem na:
 - 1) bezpłatną dystrybucję:
 - a) wśród organizacji i fundacji charytatywnych, o których mowa w art. 52 ust. 6 lit. a (i) rozporządzenia 2021/2115 lub
 - b) w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 52 ust. 6 lit. a (ii) rozporządzenia 2021/2115
– uznanych przez Prezesa ARiMR za uprawnione do dystrybucji owoców i warzyw wycofanych z rynku i ujętych w rejestrze uznanych organizacji charytatywnych i uprawnionych innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych;
 - 2) skarmianie zwierząt znajdujących się:
 - a) w gospodarstwach rolnych,
 - b) w ogrodach zoologicznych,
 - c) w parkach narodowych i parkach krajobrazowych,
 - d) w rezerwatach przyrody,
 - e) na terenach obwodów łowieckich, jeżeli zwierzęta te są przedmiotem gospodarki łowieckiej
– przez jednostki organizacyjne lub osoby fizyczne wyznaczone przez Prezesa ARiMR jako uprawnione do otrzymania owoców i warzyw wycofanych z rynku i ujęte w rejestrze, o którym mowa w pkt 1.
2. Działania, o których mowa w ust. 1, mogą być podejmowane na terenie wykorzystywanym przez OP albo ZOP, przy czym nie mogą mieć negatywnego wpływu na środowisko ani żadnych negatywnych konsekwencji fitosanitarnych.
3. Koszty, o których mowa w:
 - 1) ust. 1 pkt 1, obejmują:
 - a) kwotę wsparcia na rzecz wycofania z rynku, o której mowa w art. 26 rozporządzenia 2022/126, obejmującą zarówno unijną pomoc finansową, jak i wkład OP lub ZOP, ustaloną zgodnie z ust. 6,

- b) koszty kondycjonowania, o których mowa w art. 33 rozporządzenia 2022/126,
 - c) koszty transportu nieprzekraczające stawek określonych w ust. 8;
- 2) ust. 1 pkt 2 obejmują wyłącznie kwoty wsparcia na rzecz wycofania z rynku ustalone zgodnie z ust. 6.
4. Kwota wsparcia ustalona zgodnie z ust. 6 nie może przekraczać w przypadku produktów:
- 1) wymienionych w załączniku V do rozporządzenia 2022/126 maksymalnych kwot wsparcia określonych w tym załączniku;
 - 2) niewymienionych w załączniku V do rozporządzenia 2022/126 maksymalnych kwot określonych w ust. 7.
5. Kwota wsparcia związana z kosztami kondycjonowania owoców i warzyw wycofanych z obrotu z przeznaczeniem na bezpłatną dystrybucję, nie przekracza stawek maksymalnych określonych w załączniku VII do rozporządzenia 2022/126.
6. Wsparcie na rzecz wycofania z rynku ustala się jako kwotę równą cenie zakupu produktu objętego tym wsparciem od producenta.
7. Maksymalne kwoty wsparcia na wycofywanie z rynku owoców i warzyw niewymienionych w załączniku V do rozporządzenia 2022/126, w przypadku:
- 1) bezpłatnej dystrybucji, wynosi 40%;
 - 2) przeznaczeń innych niż bezpłatna dystrybucja, wynosi 30%
– średniej ceny rynkowej EXW ustalonej przez OP albo ZOP w ciągu poprzednich 5 lat.
8. Do wsparcia kwalifikują się rzeczywiście poniesione przez OP lub ZOP koszty transportu produktów wycofanych w celu bezpłatnej dystrybucji, przy czym nie mogą one przekraczać następujących maksymalnych stawek jednostkowych, ustalonych w oparciu o odległości między miejscem wycofania a miejscem dostawy, w wysokości:
- 1) 8,30 zł za tonę dla odległości nie większej niż 50 km;

- 2) 16,61 zł za tonę dla odległości większej niż 50 km i nie większej niż 100 km;
 - 3) 33,21 zł za tonę dla odległości większej niż 100 km i nie większej niż 200 km;
 - 4) 58,12 zł za tonę dla odległości większej niż 200 km i nie większej niż 350 km;
 - 5) 83,03 zł za tonę dla odległości większej niż 350 km i nie większej niż 500 km;
 - 6) 107,94 zł za tonę dla odległości większej niż 500 km i nie większej niż 650 km;
 - 7) 124,55 zł za tonę dla odległości większej niż 650 km i nie większej niż 750 km.
9. W przypadku wykorzystania transportu chłodniczego do realizacji dostaw produktów wycofanych z rynku w celu bezpłatnej dystrybucji, maksymalne stawki jednostkowe, o których mowa w ust. 8, mogą zostać zwiększone o 15% ich wartości, jeżeli ze względu na ograniczoną trwałość tych produktów, wykorzystanie transportu chłodniczego było konieczne.
10. OP lub ZOP powiadamiają Prezesa ARiMR, z podaniem rodzaju produktu lub produktów wraz z ich głównymi cechami charakterystycznymi zgodnie z odpowiednimi normami handlowymi, szacunkową ilością każdego z produktów i planowanego sposobu zagospodarowania, o zamiarze wycofania z rynku:
- 1) truskawek, malin, porzeczek czarnych, czerwonych lub białych, agrestu, wiśni, sałaty, kalafiorów, cykorii, korniszonów, fasoli szparagowej, karczochów lub szparagów do godziny 10:00 dnia poprzedzającego dzień planowanego wycofania owoców i warzyw;
 - 2) owoców i warzyw innych niż wymienione w pkt 1, do godziny 10:00 przedostatniego dnia poprzedzającego dzień planowanego wycofania owoców i warzyw.
11. Jeżeli wycofanie owoców i warzyw, o których mowa w ust. 10:
- 1) pkt 1, ma być przeprowadzone w sobotę albo w dniu ustawowo wolnym od pracy, zwanych dalej „dniem wolnym od pracy”, lub w pierwszym lub drugim dniu następującym po dniu wolnym od pracy, powiadomienia, o którym mowa w ust. 10 dokonuje się do godziny 10:00 ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień wolny od pracy;
 - 2) pkt 2, ma być przeprowadzone w dniu wolnym od pracy lub w dniu następującym po dniu wolnym od pracy, powiadomienia, o którym mowa w

ust. 10 dokonuje się do godziny 10:00 przedostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień wolny od pracy.

12. Powiadomienia, o których mowa w ust. 10, zawierają pisemne oświadczenie o zgodności wycofywanych owoców i warzyw z mającymi zastosowanie normami handlowymi lub wymaganiami minimalnymi, o których mowa w art. 29 rozporządzenia 2022/126.
13. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 10, OP lub ZOP wskazuje:
 - 1) miejsce, w którym może być przeprowadzona kontrola;
 - 2) miejsce, z którego produkt zostanie wysłany do odbiorcy;
 - 3) planowane miejsce odbioru;
 - 4) nazwę odbiorcy z dokładnym adresem.
14. Kontrola przeprowadzana po przedłożeniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 10, obejmuje kontrolę dokumentacji i identyfikacji, uzupełnioną kontrolą fizyczną w odniesieniu do masy produktów wycofanych oraz kontrolą zgodności z art. 29 rozporządzenia 2022/126, zgodnie z procedurami określonymi w rozporządzeniu 2023/2430.
15. Kontrole zgodności z art. 29 rozporządzenia 2022/126 przeprowadzane są na wniosek Prezesa ARiMR. Do kontroli tych zastosowanie mają odpowiednio przepisy rozdziału 4 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Informacja o wynikach kontroli przekazywana jest do Prezesa ARiMR w terminie 24 godzin od dnia jej zakończenia.
16. Kontrole, o których mowa w ust. 15, mogą być przeprowadzane w obiektach OP lub ZOP lub w siedzibach odbiorców i obejmują 100% ilości produktów wycofanych z rynku. Po zakończeniu tych kontroli, wycofane produkty inne niż produkty przeznaczone do bezpłatnej dystrybucji, zostają poddane czynnościom wymienionym w ust. 17. Wykonanie tych czynności podlega kontroli na miejscu, z której sporządza się protokół. Informacja o wynikach kontroli przekazywana jest do Prezesa ARiMR w terminie 5 dni od dnia jej zakończenia.

17. Owoce i warzywa wycofane z rynku oznacza się poprzez zamieszczenie informacji wskazującej, że nie są one przeznaczone do obrotu, a w przypadku owoców i warzyw wycofanych z przeznaczeniem na skarmianie zwierząt, zostają trwale pozbawione ich jakości handlowej poprzez wykonanie następujących czynności:
- 1) rozdrobnienie;
 - 2) zmiżdżenie;
 - 3) wielokrotne przesypywanie;
 - 4) zastosowanie środków chemicznych trwale barwiących lub zmieniających zapach na nieswoisty, nieszkodliwych dla zdrowia ludzi i zwierząt.
18. Po przeprowadzeniu działania wycofania owoców i warzyw z rynku ARiMR przeprowadza kontrole w obiektach:
- 1) OP lub ZOP oraz
 - 2) odbiorców produktów wycofanych
- na podstawie analizy ryzyka.
19. W analizie ryzyka, o której mowa w ust. 18, uwzględnia się wyniki przeprowadzonych kontroli oraz procedury służące zapewnieniu jakości, którymi posługuje się dana OP lub ZOP. Analiza ryzyka służy jako podstawa do określenia minimalnej częstotliwości przeprowadzania kontroli w odniesieniu do każdej OP lub ZOP.
20. Kontrole, o których mowa w ust. 18 pkt 1, obejmują:
- 1) szczegółowe ewidencje zapasów oraz dokumentacje księgowo prowadzone przez OP lub ZOP przeprowadzające przynajmniej jedną operację wycofania w trakcie danego roku gospodarczego;
 - 2) ilości sprzedane, które zostały zadeklarowane w WOP, w szczególności sprawdzenie ewidencji zapasów oraz dokumentacji księgowo, faktur oraz zapewnienie, że zadeklarowane ilości są zgodne z danymi księgowymi lub danymi podatkowymi danej OP lub ZOP;
 - 3) rozliczenia finansowe, w szczególności prawidłowość wpływów netto danych OP lub ZOP zadeklarowanych w WOP oraz proporcjonalność wszelkich kosztów wycofania;

- 4) przeznaczenie produktów wycofanych zgodnie z deklaracją w WOP oraz wykonanie czynności, o których mowa w ust. 17, w przypadku przeznaczenia na skarmianie zwierząt.
21. Każda kontrola, o której mowa w ust. 18 pkt 1, obejmuje próbę stanowiącą przynajmniej 5% ilości wycofanych podczas danego roku gospodarczego przez daną OP lub ZOP.
22. Szczegółowa ewidencja zapasów oraz dokumentacja księgowa, o których mowa w ust. 20 pkt 1, wykazują, w stosunku do każdego z produktów wycofanych, następujące ilości przemieszczone, wyrażone w tonach:
- 1) produkcję dostarczoną przez członków danej OP oraz członków innych organizacji producentów zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. b i c rozporządzenia 2017/891;
 - 2) sprzedaż dokonaną przez daną OP, z określeniem produktów przeznaczonych na rynek produktów świeżych oraz produktów przeznaczonych do przetworzenia;
 - 3) produkty wycofane z rynku.
23. Kontrole, o których mowa w ust. 18 pkt 2, dotyczące przeznaczenia produktów wycofanych z rynku obejmują:
- 1) wrywkowe kontrole ewidencji zapasów prowadzonych przez odbiorców oraz
 - 2) kontrole sprawdzające zgodność z odpowiednimi wymogami w zakresie ochrony środowiska.
24. Jeśli w wyniku kontroli stwierdzono przekraczające ustalone tolerancje rozbieżności w odniesieniu do norm handlowych lub wymagań minimalnych, o których mowa w art. 29 rozporządzenia 2022/126, dana OP lub ZOP zostaje zobowiązana do zapłaty kary obliczonej proporcjonalnie do wycofanych produktów niezgodnych z przepisami:
- 1) jeżeli ilości te wynoszą mniej niż 10% ilości faktycznie wycofanych zgodnie z ust. 10, kara jest równa kwocie unijnej pomocy finansowej, obliczonej na podstawie ilości wycofanych produktów niezgodnych z przepisami,

- 2) jeżeli ilości te wynoszą od 10% do 25% ilości faktycznie wycofanych zgodnie z ust. 10, kara jest równa dwukrotności kwoty unijnej pomocy finansowej, obliczonej na podstawie ilości wycofanych produktów niezgodnych z przepisami, lub
 - 3) jeżeli ilości te wynoszą ponad 25% ilości faktycznie wycofanych, kara jest równa kwocie unijnej pomocy finansowej na całą ilość zgłoszoną na podstawie ust. 10.
25. OP lub ZOP przekazuje ARiMR informacje o ilości owoców i warzyw wycofanych z rynku w poprzednich miesiącach roku handlowego, z podziałem na gatunki, w terminie 5 dni roboczych od końca miesiąca, w którym przeprowadzono działanie wycofania owoców i warzyw z rynku.
26. Wydatki poniesione przez OP lub ZOP na działanie wycofywania owoców i warzyw z rynku nie kwalifikują się, jeśli produkty nie zostały zagospodarowane zgodnie z ust. 1, lub jeśli działanie miało negatywny wpływ na środowisko lub jakiegokolwiek negatywne konsekwencje fitosanitarne.
27. W przypadku wykrycia w trakcie kontroli przeprowadzonych na podstawie ust. 18 nieprawidłowości, które mogą być przypisane odbiorcom produktów wycofanych, wówczas odbiorcy ci:
- 1) tracą prawo do otrzymywania produktów wycofanych z rynku oraz
 - 2) zobowiązani są do zapłaty wartości produktów, które otrzymali, oraz związanych z tym kosztów kondycjonowania oraz transportu.
28. Utrata prawa przewidziana w ust. 27 pkt 1 staje się natychmiast skuteczna i obowiązuje przez co najmniej jeden rok z możliwością przedłużenia.
29. Do WOP w zakresie I.7.4 oprócz wskazanych w rozdziale V. Wypłata pomocy, załącza się w szczególności dokumenty zawierające informacje potwierdzające:
- 1) limity ilościowe produktów wycofanych z rynku i skierowanych do bezpłatnej dystrybucji lub na pasze dla zwierząt;
 - 2) szczegółową kalkulację rzeczywistych kosztów owoców i warzyw objętych działaniem wycofania z rynku, wraz z dokumentami na podstawie których została sporządzona;

- 3) szczegółową kalkulację rzeczywistych kosztów sortowania i pakowania owoców i warzyw objętych działaniem wycofania z rynku, wraz z dokumentami na podstawie których została sporządzona;
- 4) szczegółową kalkulację rzeczywistych kosztów transportu owoców i warzyw objętych działaniem wycofania z rynku, wraz z dokumentami na podstawie których została sporządzona;
- 5) szczegółową kalkulację średniej ceny rynkowej EXW organizacja producentów na etapie świeżym z ostatnich trzech lat dla produktu objętego działaniem wycofania z rynku.

Załącznik 5. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.5

1. Do wsparcia kwalifikują się koszty związane z inwestycjami w aktywa materialne i niematerialne służące do realizacji następujących działań:
 - 1) wdrożenie systemów przyczyniających się do ograniczenia zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery, w tym gazów cieplarnianych;
 - 2) produkcja energii z OZE wykorzystywanej dla potrzeb związanych z działalnością OP lub ZOP;
 - 3) wdrożenie systemów poprawiających gospodarowanie wodą;
 - 4) wdrożenie systemów kompostowania bioodpadów;
 - 5) wdrożenie systemu wspomagania decyzji w ochronie roślin;
 - 6) wdrożenie bezpiecznych dla środowiska metod czyszczenia i napełniania sprzętu do wykonywania zabiegów ochrony roślin, w tym utylizacji resztek cieczy użytkowej;
 - 7) wdrożenie systemu oczyszczania ścieków;
 - 8) wdrożenie niskoemisyjnej aplikacji nawozów, precyzyjnego stosowania środków ochrony roślin lub redukującego ich zużycie, uprawy bezorkowej, metod mechanicznego lub biologicznego zwalczania chorób, chwastów lub szkodników.
2. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:
 - 1) zakupem urządzeń i instalacji przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery przez istniejące systemy ogrzewania (np. filtry kominowe) – w tym działaniu wyklucza się możliwość zakupu systemów ogrzewania lub wymiany takich systemów;
 - 2) zakupem systemu niskoemisyjnego ogrzewania zasilanego biomasą (z wyłączeniem kotłów do spalania słomy) zastępującego istniejący system;
 - 3) termomodernizacją i usprawnieniami instalacyjnymi budynków wykorzystywanych dla potrzeb związanych z działalnością OP lub ZOP, w szczególności:
 - a) docieplenie ścian zewnętrznych,

- b) docieplenie dachu lub stropu,
 - c) zakupu świetlików dachowych,
 - d) docieplenie podłóg,
 - e) zakupu okien lub drzwi zewnętrznych, lub bram wjazdowych,
 - f) zakup instalacji do odzyskiwania ciepła,
 - g) zakup systemów energooszczędnego oświetlenia w technologii LED,
 - h) zakup systemów monitoringu i zarządzania energią.
3. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 2, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:
- 1) budową biogazowni rolniczej;
 - 2) zakupem instalacji PV;
 - 3) zakupem instalacji do wytwarzania energii cieplnej z energii promieniowania słonecznego;
 - 4) zakupem pomp ciepła;
 - 5) zakupem magazynów energii, pod warunkiem że będą służyły do gromadzenia energii wytworzonej przez biogazownię rolniczą, instalację PV lub instalację do wytwarzania energii cieplnej z energii promieniowania słonecznego;
 - 6) zakupem systemów zarządzania przepływami energii jeżeli będą sprzężone z urządzeniami, o których mowa w pkt 1-5.
4. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 3, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:
- 1) zakupem urządzeń i instalacji oraz budowy budowli niezbędnych do pozyskiwania, magazynowania w zamkniętych zbiornikach oraz zagospodarowania wody deszczowej (z wyłączeniem możliwości wykorzystania tej wody do nawadniania upraw);
 - 2) zakupem urządzeń i instalacji do powtórnego obiegu wody (z wyłączeniem możliwości wykorzystania tej wody do nawadniania upraw).
5. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 4, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z zakupem maszyn, urządzeń i instalacji oraz budową budynków i budowli służących do kompostowania bioodpadów wraz z infrastrukturą zabezpieczającą przed przedostawaniem się odcieków do gleby i wód gruntowych.
6. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 5, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:

- 1) budową stacji meteorologicznych;
 - 2) zakupem systemów wspomaganie decyzji w ochronie roślin, w tym sprzętu teleinformatycznego wraz z oprogramowaniem niezbędnym do wdrożenia tych systemów.
7. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 6, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z budową stanowisk do mycia i napełniania opryskiwaczy oraz utylizacji resztek ciecży użytkowej wraz z niezbędnym wyposażeniem.
 8. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 7, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z zakupem maszyn i urządzeń oraz budową budynków i budowli wchodzących w skład systemu oczyszczania ścieków.
 9. W przypadku działań, o których mowa w ust. 1 pkt 8, do wsparcia kwalifikują się inwestycje w aktywa materialne i niematerialne związane w szczególności z:
 - 1) zakupem maszyn i urządzeń do dogłębowej aplikacji nawozów, w tym aplikacji z wykorzystaniem rozwiązań cyfrowych;
 - 2) zakupem maszyn i urządzeń do precyzyjnego stosowania środków ochrony roślin lub redukującego ich zużycie (np. opryskiwacze sensorowe lub recyrkulacyjne);
 - 3) zakupem maszyn i urządzeń do uprawy bezorkowej;
 - 4) zakupem maszyn i urządzeń do mechanicznego lub biologicznego zwalczania chorób, chwastów lub szkodników (np. pielniki, urządzenia do mechanicznego niszczenia szkodników).
 10. Działanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie obejmuje infrastruktury służącej do nawadniania upraw.
 11. Jeżeli dane działanie będzie realizowane w gospodarstwach członków OP to w celu wzmocnienia jego oddziaływania na rzecz ochrony środowiska lub łagodzenia zmian klimatu musi ono obejmować swoim zasięgiem co najmniej połowę gospodarstw członków OP.
 12. Inwestycje w ramach działania dotyczącego systemów wytwarzania energii kwalifikują się do wsparcia, jeżeli ilość wytworzonej energii nie przekracza ilości energii, która może być wykorzystywana w skali roku w odniesieniu do działań związanych z owocami i warzywami przeprowadzanych przez OP lub ZOP, które odnoszą korzyści z inwestycji.

13. OP lub ZOP na etapie składania WOPP lub na etapie składania WOA, o którym mowa w podrozdziale IV.2 ust. 23 pkt 1 (w przypadku dodania do zatwierdzonego PO nowego działania) przedkłada opinię niezależnego wykwalifikowanego podmiotu lub eksperta w danej dziedzinie ochrony środowiska (np. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, komórki organizacyjne ds. środowiska w jednostkach samorządu terytorialnego np. w Starostwie Powiatowym, ośrodki akademickie lub laboratoria badawcze akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji, biegli z Instytutu Ochrony Środowiska, eksperci Polskiej Izby Ekologii), która będzie potwierdzała że planowana w PO inwestycja w aktywa materialne i niematerialne prowadząca do obniżenia obecnego wykorzystania środków produkcji oraz do ograniczenia emisji zanieczyszczeń lub ilości odpadów powstałych w wyniku procesu produkcji, przyczyni się do poprawy środowiska na poziomie co najmniej 15% w stosunku do sytuacji wyjściowej (według stanu na 31 grudnia drugiego roku kalendarzowego poprzedzającego pierwszy rok kalendarzowy objęty czasem trwania PO) w okresie amortyzacji danego aktywa. Poprawę środowiska należy rozumieć jako zmniejszenie:

- 1) wykorzystania czynników produkcji, które są nieodnawialnymi zasobami naturalnymi (np. paliwa kopalne), lub mogących negatywnie wpływać na jakość środowiska możliwych źródeł zanieczyszczeń środowiska, takich jak nawozy, środki ochrony roślin lub niektóre rodzaje źródeł energii;
- 2) emisji zanieczyszczeń powietrza, gleby lub wody powstałych w wyniku procesu produkcji; lub
- 3) wytwarzania odpadów, w tym ścieków, powstałych w wyniku procesu produkcji.

Powyższy wymóg nie ma zastosowania w przypadku realizacji w PO działań, o których mowa w ust. 1 pkt. 2, oraz działań obejmujących inwestycje, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

14. Na zasadzie odstępstwa od ww. zasady, dopuszcza się kwalifikowanie do wsparcia inwestycji umożliwiających wykazanie zmniejszenia na poziomie 7% poprawy środowiska, o którym mowa powyżej, jeżeli takie inwestycje prowadzą do co najmniej jednej dodatkowej korzyści dla środowiska.

15. W przypadku systemów poprawiających gospodarowanie wodą, na etapie składania WOPP lub na etapie składania WOA, o którym mowa w podrozdziale

IV.2 ust. 23 pkt 1 (w przypadku dodania do zatwierdzonego PO nowego działania), OP lub ZOP przedkłada opinię niezależnego wykwalifikowanego podmiotu lub eksperta w danej dziedzinie ochrony środowiska (np. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, komórki organizacyjne ds. środowiska w jednostkach samorządu terytorialnego np. w Starostwie Powiatowym, ośrodki akademickie lub laboratoria badawcze akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji, biegli z Instytutu Ochrony Środowiska, eksperci Polskiej Izby Ekologii), która będzie potwierdzała że te systemy przyczynią się do zmniejszenia zużycia wody w celu przygotowania owoców i warzyw do sprzedaży w siedzibie OP ze źródeł konwencjonalnych o co najmniej 5% w stosunku do sytuacji wyjściowej (według stanu na 31 grudnia drugiego roku kalendarzowego poprzedzającego pierwszy rok kalendarzowy objęty czasem trwania PO) w okresie amortyzacji danego aktywa.

16. W przypadku inwestycji, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na etapie składania WOPP do PO załącza się projekt biogazowni rolniczej.
17. W przypadku inwestycji, o których mowa w ust. 3 pkt 2, na etapie składania WOPP do PO załącza się projekt PV.
18. W przypadku inwestycji, o których mowa w ust. 2 pkt 3, na etapie składania WOPP do PO załącza się projekt termomodernizacji.
19. Projekt biogazowni rolniczej, o którym mowa w ust. 16, powinien zawierać co najmniej:
 - 1) plan zabudowy działki lub działek OP lub ZOP wraz z usytuowaniem urządzeń do wytwarzania energii z biogazowni rolniczej, istniejących lub planowanych do wykonania oraz innych zainstalowanych urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepłej z OZE w przypadku gdy OP lub ZOP posiada takie urządzenia;
 - 2) wskazanie zużycia energii elektrycznej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia WOPP wynikające z faktur lub innych dokumentów wydanych przez OSD, potwierdzających faktyczne zużycie energii elektrycznej;
 - 3) wskazanie mocy zainstalowanej elektrycznej istniejących urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z OZE w budynkach znajdujących się na

działce lub działkach OP lub ZOP, w przypadku gdy OP lub ZOP posiada takie urządzenia;

- 4) parametry techniczne planowanej do wykonania biogazowni rolniczej, w tym rodzaj i moc instalacji;
- 5) rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych umożliwiające poprawne zweryfikowanie planowanego przedsięwzięcia, na realizację którego nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę lub projekt budowlany w przypadku gdy pozwolenie na budowę jest wymagane.

20. Projekt PV powinien zawierać co najmniej:

- 1) plan zabudowy działki lub działek OP lub ZOP wraz z usytuowaniem PV oraz magazynów energii elektrycznej lub pomp ciepła, istniejących lub planowanych do wykonania oraz innych zainstalowanych urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej lub ciepłej z OZE w przypadku gdy OP lub ZOP posiada takie urządzenia;
- 2) wskazanie zużycia energii elektrycznej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia WOPP wynikające z faktur lub innych dokumentów wydanych przez OSD, potwierdzających faktyczne zużycie energii elektrycznej;
- 3) wskazanie mocy zainstalowanej elektrycznej istniejących urządzeń do wytwarzania energii elektrycznej z OZE, w budynkach znajdujących się na działce lub działkach OP lub ZOP, w przypadku gdy OP lub ZOP posiada takie urządzenia, w przypadku instalacji PV;
- 4) parametry techniczne planowanych do wykonania PV, a także, w przypadku instalacji pomp ciepła, parametry techniczne pomp ciepła, w tym ich rodzaj i moc oraz zapotrzebowanie na energię cieplną w budynkach znajdujących się na działce lub działkach OP lub ZOP;
- 5) pojemność (kWh) istniejących oraz planowanych do wykonania magazynów energii elektrycznej;
- 6) określenie doboru mocy planowanych do wykonania PV oraz magazynów energii elektrycznej lub pomp ciepła na podstawie zużycia energii elektrycznej wynikającej z przedstawionych dokumentów, o których mowa w pkt 2, z uwzględnieniem urządzeń, o których mowa w pkt 3, oraz zainstalowania

pomp ciepła, w podziale na budynki znajdujące się na działce lub działkach OP lub ZOP;

- 7) rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych umożliwiające poprawne zweryfikowanie planowanego przedsięwzięcia, na realizację którego nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę lub projekty budowlane w przypadku gdy pozwolenia na budowę są wymagane.

21. Projekt termomodernizacji powinien zawierać co najmniej:

- 1) plan zabudowy działki lub działek OP lub ZOP wraz z rozmieszczeniem na niej lub na nich istniejących budynków i budowli, w szczególności zaznaczeniem budynków, w których zostanie przeprowadzona termomodernizacja i usprawnienia instalacyjne;
- 2) opis techniczny obejmujący co najmniej:
 - a) podstawę opracowania (np.: posiadana dokumentacja techniczna, dokumentacja architektoniczno–budowlana, wizja lokalna, projekt inwentaryzacji stanu dotychczasowego budynku),
 - b) świadectwo charakterystyki energetycznej przed realizacją inwestycji,
 - c) zakres robót dla realizacji inwestycji,
 - d) zalecane materiały do wykonania termomodernizacji,
 - e) planowane do montażu usprawnienia instalacyjne budynków;
- 3) planowaną do osiągnięcia redukcję wskaźnika EK i wskaźnika EP po zakończeniu realizacji inwestycji, która nie może wynieść mniej niż 30%;
- 4) rysunki planowanych do wykonania robót budowlanych umożliwiające poprawne zweryfikowanie planowanego przedsięwzięcia, na realizację którego nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia na budowę lub projekty budowlane w przypadku gdy pozwolenia na budowę są wymagane.

22. Projekt biogazowni rolniczej lub projekt PV powinien zostać sporządzony przez:

- 1) instalatora, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy o odnawialnych źródłach energii, wpisanego do rejestru certyfikowanych instalatorów, o którym mowa w art. 158 ust. 1 pkt 1 tej ustawy; albo
- 2) osobę zajmującą się eksploatacją urządzeń, instalacji lub sieci, która posiada kwalifikacje potwierdzone świadectwem, o którym mowa w art. 54 ustawy prawo energetyczne; albo

- 3) osobę posiadającą uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych, o której mowa w art. 15a ust. 22 lub 23 ustawy prawo budowlane.
23. Projekt termomodernizacji powinien zostać sporządzony przez osobę wpisaną do rejestru, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1 ustawy o charakterystyce energetycznej budynków.
24. Działania, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 5, 6 i 8, mogą być realizowane na działkach stanowiących własność członków OP lub przez nich dzierżawionych.
25. W przypadku inwestycji objętych działaniami, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 5, 6 oraz 8, zaplanowanymi do zrealizowania na działkach stanowiących własność członków OP lub przez nich dzierżawionych, nie mają zastosowania wyłączenia, o których mowa w podrozdziale IV.2 ust. 17.

Załącznik 6. Szczegółowe warunki realizacji działań objętych I.7.6

1. Do wsparcia kwalifikują się koszty usług służących realizacji działań podejmowanych w ramach działalności badawczo-rozwojowej, obejmujących badania aplikacyjne lub prace rozwojowe w zakresie zrównoważonych metod produkcji, łagodzenia i adaptacji do zmiany klimatu, innowacyjnych praktyk i technik produkcji zwiększających konkurencyjność gospodarczą i wspierających rozwój rynków, przy czym usługi te związane są z przeprowadzeniem tych badań aplikacyjnych lub prac rozwojowych.
 2. Świadczeniodawcami usług, o których mowa w ust. 1, mogą być podmioty:
 - 1) wymienione w art. 7 ust. 1 pkt 1-7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
 - 2) posiadające status centrum badawczo-rozwojowego w rozumieniu art. 17 ust. 1 ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej;
 - 3) których przedmiotem działalności gospodarczej wskazanym w Krajowym Rejestrze Sądowym objęty jest kod PKD 72.19.Z, które mogą udokumentować:
 - a) przeprowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych objętych kodem PKD 72.19.Z w okresie 3 lat kalendarzowych poprzedzających zawarcie umowy, o której mowa w ust. 3,
 - b) zatrudnianie wykwalifikowanego personelu obejmującego zespół badawczy, w którego skład wchodzi osoby z wyższym wykształceniem kierunkowym oraz którym kieruje osoba posiadająca co najmniej stopień doktora
- zwane dalej „jednostkami badawczo-rozwojowymi”.
3. OP lub ZOP zawiera z jednostką badawczo-rozwojową umowę na usługę wykonania badań aplikacyjnych lub prac rozwojowych w zakresie wskazanym w ust. 1.
 4. Umowa, o której mowa w ust. 3, zawiera w szczególności temat, cele, pytania badawcze, harmonogram badań aplikacyjnych lub prac rozwojowych oraz sposób ich przeprowadzenia ze wskazaniem kierownika tych badań.

5. Umowa, o której mowa w ust. 3, zawierana jest na okres nie dłuższy niż czas trwania PO.
6. OP lub ZOP może współfinansować badania prowadzone przez jednostkę badawczo-rozwojową w ramach jej działalności, o ile zakres tych badań mieści się w zakresie wskazanym w ust. 1.
7. OP lub ZOP załącza do PO syntetyczny opis planowanych działań badawczo-rozwojowych.
8. OP lub ZOP załącza do pierwszego WOP obejmującego wydatki związane z realizacją działań objętych I.7.6 umowę, o której mowa w ust. 3.
9. Potwierdzeniem realizacji działań objętych interwencją I.7.6 jest przedłożenie faktur potwierdzających wydatki poniesione na usługę przeprowadzenia badań aplikacyjnych lub prac rozwojowych zgodnie z zawartą umową, a w ostatnim roku realizacji działania również kopii raportu końcowego z realizacji badań aplikacyjnych lub prac rozwojowych, sporządzonego przez jednostkę badawczo-rozwojową, która je przeprowadziła.